

IX. évfolyam
2012.
2. szám
Megjelenik
kéthavonta
450 Ft

HIT – MAGYARSÁG – ÉRTÉK

Szent Kereszt

ÖKUMENIKUS MAGAZIN

Esztergályos Cecília

A HIT az ember
legbensőbb titka

Vezér György Ferenc

Tiszteletadás
a koholt vádak
alapján kivégzett
pálos szerzetes
emléke előtt

Natália nővér

A Szűzanya
tulajdonának tekinti
hazánkat, s ezért
különleges
engesztelést kíván

Kocsis Fülöp püspök

100 éves
a Hajdúdorogi
egyházmegye

Pintér Tibor színművész hitvallása

**A legfőbb érték
számomra a szeretet!**

VERITAS

FOGALOM A LAKÁSÉPÍTÉSBEN

VERITAS-LAKÁSOK 2012-BEN

XIV. kerület Paskál utca 16.

8 lakásos, liftes társasházban
61 nm, 54 nm, 63 nm, 67 nm, 75 nm,
84 nm-es lakások eladók
Tervezett átadási határidő: 2012. szeptember
Garázsok: 2.500.000 Ft/db
Tárolók: 225.000 Ft/m²

XIV. kerület Rokolya utca 30.

8 lakásos, liftes társasházban
39 nm, 40 nm, 42, 44 nm, 45 nm, 50 nm, 51 nm,
54 nm, 61 nm, 71 nm, 75 nm, 77 nm, 79 nm,
82 nm, 84 nm, 85 nm-es lakások eladók
Garázsok: 2.500.000-3.000.000 Ft/db
Tárolók: 200.000 Ft/m²

XIV. kerület Szabács utca 5.

8 lakásos, liftes társasházban
70 nm, 59 nm, 103 nm-es
lakások eladók
Garázsok: 2.500.000 Ft/db
Tárolók: 200.000 Ft/m²

Kérjük, tekintse meg több mint 1000 lakásból álló referenciánkat!

Érdeklődni lehet: **IRODA: 1142 Budapest Erzsébet Királyné útja 86.**

Nyitva: H-CS: 8-16:30, P: 8-14:30

☎ 383-0829, 383-0983 • www.veritas.hu

VÁSÁROLUNK TELKEKET, HÁZAKAT KÉSZPÉNZÉRT!

FELHÍVÁS ÁRVERÉSRE!

**Kedves
Magazin Olvasók!**

Megvételre, ill. licitálásra bocsátjuk Simon Veronika, Munkácsy és Szent István emlékérmes festőművész „Tanyavilág” című festményét, amelyet a magazin anyagi támogatására ajánlott fel.

Mérete: 21,5 cm x 26,5 cm

A festmény kikiáltási ára: 100 ezer forint.

Érdeklődni, ill. licitálni lehet: Kuruczleky Ilona, főszerkesztőnél.

Telefon: 221-1524,
mob: 06-70-244-0240

E-mail: szentkereszt@szentkereszt.hu

Reméljük lesz érdeklődés a szép festmény iránt.

Várom hívásukat!

„Követlek téged Uram, de...”

(Luk, 9,61)

Tegyük fel, hogy Isten olyat kér tőlünk, ami nagyon próbara teszi józan eszünket. Mit tennénk akkor? Vonakodnánk? Ha a fizikai világ területén megszoktunk valamit, azt mindaddig meg tesszük, amíg határozottan nem szakítunk a szokással. Ez a szellemi élet területén is így van. Újra meg újra nekirugasz kodunk, hogy megtegyük, amit Jézus Krisztus kíván, de mindig visszafordulunk a döntő pontnál – amíg végre eltökélten átadjuk magunkat neki. Igen – feltéve, hogy engedünk Istennek valamilyen dologban. Mi lesz akkor... igen, engedelmeskedni akarunk Istennek, ha engedi használni józan eszünket, de ne kívánja tőlünk, hogy a bizonytalanságba lépjünk. Jézus Krisztus a benne bízótól ugyanazt a vakmerő lelkiületet várja el, amilyent a természetben tanúsítunk. Ha valaki olyas mibe kezd bele, amit érdemes megtenni, akkor jön majd az alkalom, amikor mindent kockára kell tennie. Jézus Krisztus a szellemi vonalon ugyanígy megkívánja, hogy tegyünk mindent kockára, amit józan eszünk még nem mer meglépni, de merjünk beleugrani abba, amit Ő mond. És mielőtt ezt meg tesszük, úgy találjuk, hogy amit Ő mond, ugyanolyan szilárdan megáll, akárcsak a józan ész. Lehet, hogy Jézus Krisztus szavai a józan ész ítélőszéke előtt esztelenségnek látszanak, de vigyük oda azokat a hit ítélőszéke elé, és a lelkünkben megrettenve kezdjük látni, hogy valóban Isten szava az. Bízunk Istenben teljesen, és amikor kockázatba visz, vágjunk neki. A válság idején gyakran pogánymódra cselekszünk, kevesen vannak azok, akik a kellő időben hitben megcselekszik Isten akarátát.

Horváth János

Üdvözléttel: a főszerkesztő

Szent Kereszt

A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,
Nagy Lajos király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
mob: 06-70-244-0240

Lapigazgató:
Horváth János
elnök-vezérigazgató

Főszerkesztő:
Kuruczleky Ilona

Internet elérés:
<http://www.szentkereszt.hu>
e-mail: szentkereszt@szentkereszt.hu

Főszerkesztő-helyettes: **Papp Nóra**
A szerkesztőség tagjai:

Bajcsy Lajos, Balázs Lilla, Bayer Emil,
Gréczy László, Frigyesy Ágnes,
dr. Kis Boáz, dr. Bakos Batu,
Kubányi Andrea, Németh Andrea,
Pálffy Mária, Somogyi György,
Szilágyi Ferenc

Címlapfotó: **Somogyi György**

A lapot kiadja:
Veritas Invest Zrt.
1142 Budapest,
Erzsébet királyné útja 86.
Tel: 383-0983, fax: 383-0984

A megjelent hirdetések tartalmáért
a kiadó nem vállal felelősséget.

Terjeszti: **HIRKER Rt.** (Budapesten)
Lapker Rt. (vidéken)
ISSN 1589-617X

Nyomda:
E-Printprofi Kft.

1153 Budapest, Szerencs u. 26.
Telefon: 20/464-0826

Tartalom

A Hit éve I.....4. old.
Legfőbb érték számomra a szeretet –
Beszélgetés Pintér Tibor színművésszel.....5-7. old.
Magyar vonatkozású emlékhelyek Lördes-ban.....8. old.
Számon-tartva. Kiállítás a kommunista egyházizűldözés
papáldozatairól.....9. old
Felavatták báró Orbán Balázs, a legnagyobb
székely emléktábláját.....10-11. old.

5-7. old.

14. old.

Erzsébet oltalmában – Pilisvörösváron.....17-19. old.
Poszter:.....20-21. old.
Szenvedéstörténet – Jézus halála.....22-23. old.
Pünkösöd – a kereszténység bölcsője.....23. old.
Felvidéki római katolikus hírek.....24. old.
120 éve született Mindszenty József bíboros25. old.

Világ Győzelmes Királynője.....12-13. old.
Felavatták Tisza István szobrát Zuglóban.....14. old.
Boldogságra hivatva Zuglóban.....15. old.
Cséfalvay Pál emléktáblájának avatása.....16. old.

26-27. old.

36-37 old.

A HIT az ember legbensőbb titka.....26-27. old.
Református hírek.....28-29. old.
Centenárium Jubileum – 100 éves
a Hajdúdorogi egyházmegye.....30-31. old.
Az elesett embereket fel kell emelni!.....32-33. old.
Vezér György Ferenc atya újratemetése.....34-35. old.
Az anyanyelv megőrzése az emigrációban.....36-37. old.
A Genezáreti tó környékén II.38. old.
Megrendelés és előfizetés.....39. old.

Boldog XXIII. János pápa

Szentatyánk XVI. Benedek pápa a 2012 évet a hit évének szentelte, emlékezve a II. Vatikáni zsinatra, amely 1962. október 11-én kezdődött. Ennek 50. évfordulóján lesz a hivatalos megnyitás. Az előtte lévő hó-

napok a felkészülést szolgálják. Egy hónappal a II. Vatikáni zsinat megnyitása előtt, 1962. szeptember 11-én ezeket mondta XXIII. János pápa: „Keresni kell az egyházat abban az alakjában, ahogyan előttünk áll: 'ad intra', vagyis belső mivoltában és életerejében. Abban a minőségében elsősorban, ahogyan gyermekeit gazdagítja a Hit világhosszágával és a megszentelő kegyelem kincsével. Mert Krisztus Urunk búcsúszavai el nem hanyagolható feladatot jelöltek ki számára: tanítson, imádkozzon és adjon új életet. De személyre kell vennünk az egyházat 'ad extra', vagyis életerejének külső megnyilvánulásában is. Habár ingatag természetünk inkább a földi valóságok értékelésére és élvezetére ösztökéli az embereket, mégis a lelki igénylése és ezek fontossága oly nyilvánvaló, hogy az egyház tanítói felelősségének tudatában nem tekinthet el attól, hogy megtanítsa az embereket arra, hogyan éljenek a földi javakkal, hogy el ne veszítsék az örökkévalókat.”

A zsinat mindvégig kitartott a János pápa által kijelölt hármas célkitűzése mellett: 1. az egyház belső életének megújítása, 2. az elszakadt keresztény testvéreknek az egyházba való visszahívása, 3. és a mai világgal folytatott párbeszédben. Mindezek alapja és háttere az egyház történelmi rárokodásoktól megtisztított és bibliusan felújított fogalma lett.

A hit tanúsága az öröm tanúsága. Ezt igazolja Sik Sándor „Hiszek” című verse. Idézet a versből: *Hiszek egy Istent, ki három személy, Az élő Istent, aki bennem él, S akiben élek, mozgok és vagyok, Kinek tenyerén megsimulhatok. Akinek rám is éber gondja van, És cselekszik bennem és általam. Aki mozdítja minden mozduláson, S jobban-rosszban boldogan imádom Intéző édes mély akaratát. Hiszek Istenben, hiszem az Atyát.*

Szent Pál így elmélkedik a hitről a Zsidó levél 11. fejezetében: „A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása. Ez adott bizonyosságot őseinknek. Hitből értjük meg, hogy a világot Isten igéje alkotta, vagyis láthatatlanból lett a látható.” De elmélkedjünk tovább a levél alapján. É a fejezet leírja a hit lényeges jegyeit, és bizonyosságot ad az ember ismeretünk meghaladó, természetfölötti dolgok (Isten, örök üd-

A Hit éve I.

vösség) létezéséről és meggyőz arról, hogy ezeket el is érhetjük.

Az ószövetségi példaképek azt bizonyítják, hogy a szilárd, rendíthetetlen hit erőt ad a jöcskekedetekre és a szenvedésekben való kitarásra.

A HIT példaképei az Ószövetségben

1. A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása. Ez adott bizonyosságot őseinknek. Hitből értjük meg, hogy a világot Isten igéje alkotta. Vagyis a láthatatlanból lett a látható.

2. Hittel mutatott be Ábel értékesebb áldozatot Istennek, mint Káin. Ezzel nyerte el igazvoltának bizonyítottát, amikor Isten kedvezően tanuskodott ájándékai mellett. Hite által még holtan is beszélt.

3. Hitéért ragadtattott el Énok, hogy halált ne lásson. Nem találták többé, mert Isten elragadta. Előtte azonban bizonyosságot nyert, hogy kedves az Istennek. Hit nélkül nem lehet tetszeni Istennek. Annak ugyanis, aki Istenhez járul, hinnie kell létezését, s hogy megjutalmazza azt, aki őt keresi.

4. Hitből kapott Noé fölválgosítást a még láthatatlan dolgok felől, s szent félelemmel elteleve bárkát épített családjá megmentésére. Hite erejével ítélte el a világot és lett része a hitből fakadó megigazulásnak.

5. Hittel engedelmeskedett Ábrahámnak a hívásnak, hogy költözék arra a vidékre, amelyet örökségül kellett kapnia. Kivándorolt anélkül, hogy tudta volna, hová megy. Hittel letelepedett el az ígért földjén, mint idegen földön. Sátorban lakott Izsákkal és Jákóbbal, akik ugyanannak az ígértnak voltak társörökősei. Várta ugyanis azt a szilárd alapokra épülő várost, melynek tervezője és alkotója Isten.

6. Hitéből merített erőt a meddő Sára arra, hogy éltebb kora ellenére anya lehessen, mert hűségnek tartotta azt, aki az ígértelet tette. Ezért is származnak egytől, noha már kivénült, olyan sokan, mint az ég csillagai s mint a tengerpart megszámlálhatatlan fővenye.

7. Hitben húnytak el ők mind, anélkül, hogy elnyerték volna az ígértelet. Csak messziről látták és köszöntötték, s ezzel megvallották, hogy vándorok és jövevények a földön. Aki így beszél, elárulja, hogy hazát keres. Ha arra gondoltak volna, ahonnan kivándoroltak, lett volna még idejük a visszatérésre. Amde ők jobb haza után törekedtek, tudniillik a mennyei után. Ezért Isten sem resteli, hogy Istenüknek hívják őt, hiszen hazát készített nekik.

8. Hittel áldozta fel Izsákot Ábrahámnak, amikor próbára tette Isten. Földáldozta egyszülött fiát, bár ígértelet kapott és hallotta: „Izsák által lesznek utódaid.” Meg volt győződve, hogy Isten a halot-

tat is föl tudja támasztani. Ezért is kapta vissza őt, mint előképet.

9. Hittel áldotta meg Izsák Jákobot és Ézsaut, megígérvőndöve sorsukat.

10. Hittel áldotta meg a haldokló Jákob Józsefet mindkét fiát, és imádvá borult botjának fejére.

11. Hittel tett említést a haldokló József Izrael fiainak kivándorlásáról és rendelkezést csontjairól.

12. Hittel rejtegették szülei az újszülött Mózeset hónapokon keresztül, mert látták, hogy szép a gyermek, s nem félték a király parancsától. Hittel tagadta Mózes, miután felnőtt, hogy ő a fáraó leányának fia. Inkább úgy döntött, hogy együtt szenved sanyargatást Isten népevel, mintsem, hogy a bűn múltól elonyét élvezze. Nagyobb értéknek tartotta Krisztus gyalázatát az egyiptomiak kincsével, mint a jutalmat tartotta szem előtt. Hittel hagyta el Egyiptomot, s nem ijedt meg a haragra gerjedt királytól, hanem állhatatosan kirtartott, mintha látta volna már a láthatatlant. Hittel ünnepelte meg a hűsvétot, és a vérről történő meghintést, hogy az öldöklő angyal ne bántáshas az elsőszüllöttéket. Hittel keltek át a Vörös-tengeren, akár csak a szárazföldön. Amikor viszont az egyiptomiak kísérelték meg, elmerültek.

13. A hit erejével omlottak le Jerikó falai, miután hét nap körüljárták.

14. Hite miatt nem vezett oda a hitetlenekkel a paránza Ráhiáb, mivel békével befogadta a kémeket.

Mit is mondjak még? Kifogynék az időből, ha Gedeonról, Barákról, Sámsonról, Sámuelről és a prófétákról beszélnék, akik a hit erejével országokat győztek le, igazságot gyakoroltak, ígérteket nyertek el, oroszlánok száját tömték be, lángoló tüzet oltottak ki, megmenekültek a kard élétől, gyengeségből erőre kaptak, hősök voltak a háborúban és megfutamtították az ellenség táborát. Asszonyaik a föltámasztás útján visszanyerték halottaikat. Némelyek kintpadra kerültek, de nem fogadták el a szabadságot, hogy jobb föltámaszhoz jussanak, mások gúnyt és megostorozást, sőt bilincseket és börtönt túrtak el, juhbőrben és kecskebőrben bujdosnak, nélkülözve, zaklatva. A világ nem volt méltó rájuk. Ezért sivatagban, hegyek közt, barlangokban és a föld üregeiben bolyongtak. Ezek mindnyájan, bár a hit igazolta őket, nem nyerték el az ígértelet, mert Isten nekünk rendelt valamit jobbat, hogy nélkülünk ne jussanak a tökéletességre. Eddig Szent Pál tanítása a hitről. Az Ószövetség igazi nem látták a messiási ígérte teljesedését, amely most vált valóra. Az Újszövetség azonban nekik is javukra vált, mert Krisztus megváltása által ők is részesülnek az örök üdvösségben.

Pálffy Mária

Beszélgetés Pintér Tibor
igazgató,
színművésszel
hitről-magyarágról-
értékről

Pintér Tibor

Igazgató, musical és operett színész, énekes, a **Sziget Színház** igazgatója, a **Komáromi Lovas Színház** művészeti igazgatója, rendező, producer. 1997-ben végzett a Színház- és Filmművészeti Egyetem Operett-Musical szakán Szinetár Miklós osztályában. Előzerződések osztályjában két évadra a **Veszprémi Színház** társulatának tagja volt, ahol főszerepeket is játszott. Gizella rockopera: Sámán; A kaktusz virága; Igor; West Side Story; Riff. **Budapesti Operettszínház** vendégművésze egy éven keresztül. A **Miskolci Nemzeti Színházban** számos zenés főszerepet játszott: *Luxemburg grófia*; *Elisabeth*; *Cirkusz hercegnő*; *Egy bolond százat csinál*; *Denevér*; *Marica grófnő*; *Csárdáskirálynő*; *Jézus Krisztus Szupersztár*; *Hair*; *Katonadolog*; *Hotel Menhof*; *Evita*; *West Side Story*; *Nyomorultak stb.*

Színházak: Veszprémi Színház, Budapesti Operettszínház, Miskolci Nemzeti Színház, Ruttkai Éva Színház, Sziget Színház, Komáromi Lovas Színház 2002-ben megalapította saját utazószínházát **Sziget Színház** néven Szigetszentmiklóson, melynek darabjait az elmúlt években nagy sikerrel mutatják be az ország számos részén, sőt az országhatárokon túl is. A társulat átlagosan évi 150 előadást játszik. A Sziget Színház igazgatója, rendezője, számos főszerep megformálója.

Rendezések: Leányvásár; Cirkuszhercegnő; József és a színes, szélesvásznú alkombát; Mágnes Miska; Hippolyt; a lakaj; A Padlás; Hair; Grease. A kaktusz virága; Viktória; Dzsungel könyve; TRÓJA; FAME; Honfoglalás

Szerepek: Leányvásár - Tom Miggles; Grease - Danny Zuko; Csárdáskirálynő - Edwin herceg; János vitéz - János; Mágnes Miska - Baracs István; Marica grófnő - Török Péter; A kaktusz virága - Igor; Hippolyt; a lakaj - Nagy András; A Padlás - Rádiós; Hair - Berger; Dzsungel könyve - Sirkán; Viktória - Koltay László; Drakula - Drakula (főszereplő és producer). A Sziget Színház saját musical alkotása, melynek ősbemutatója 2007 nyarán volt a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon. József és a színes, szélesvásznú alkombát - Fáraó; Cirkuszhercegnő - Mr. X; TRÓJA - Akhilleusz; FAME - Mr. Sheinkopf; Honfoglalás - Sámán. 2003-tól 2 évig a Budapesti Moulin Rouge énekes és házigazdája, ahol heti 4 alkalommal revü műsorra szórakoztatta a magyar és külföldi vendégeket.

Lemezek: 2003 - szóló lemez: Pintér Tábornót címmel - az Idea Produkció gondozásában; 2006 - Best of Musical 1. - Musical válogatás, kiadó: Universal - ének és kreatív producer, a lemez aranylemez lett; 2006 - Best of Musical 2. - Musical válogatás, kiadó: Universal - ének és kreatív producer.

Producer: Drakula - musical két felvonásban (2007); TRÓJA - rockopera két felvonásban (2010); Honfoglalás - (2011).

Filmek: Szomszédok; Antigone; Fej, vagy írás; Katedrális; 2006-tól: - A Komáromi Magyar Lovas Színház alapítója, rendezője, művészeti igazgatója és színésze. 2010-ben megnyerte a Nemzeti Vágtá celebritumát.

Hobbi: lovaglás, tenisz, vízi, wakeboard, snowboard, síelés
(<http://www.szigetszinhaz.com>)

Legfőbb érték

számomra a

szerepet!

Hit-magyarág-érték címmel beszélgetek Pintér Tibor színművésszel életéről, pályájáról. Arra kérlek, hogy először a szülői otthonról, az indítatásról meséj a magazin Olvasóinak.

Az első gondolatom az, hogy az egész életünk akár ateisták, akár hívők vagyunk, akár gyakoroljuk a vallást, akár nem, mindannyiunk élete egy nagy evangélium. Az Isten kereséséből áll. Közelebb akarunk kerülni valakihez, akit a keresztyének Jóistennek hívnak, de minden más vallásban más nevet kap, ami nem baj. Az én kis életem is egy Isten-keresés. Ezzel kezdeném a hitről való gondolataimat. Ami a családi háttérmet illeti, az édesanyám népművelő, az édesapám a Veszprém megyei Váci Mihály Irodalmi Színpad alapító tagja és igazgatója volt. Emellett Radnóti Miklós-díjas előadóművész is volt. Veszprém megyében különböző verses műsorokat hozott létre, például a kortárs költők műveinek a feldolgozását, sőt lektorálta is azokat. A

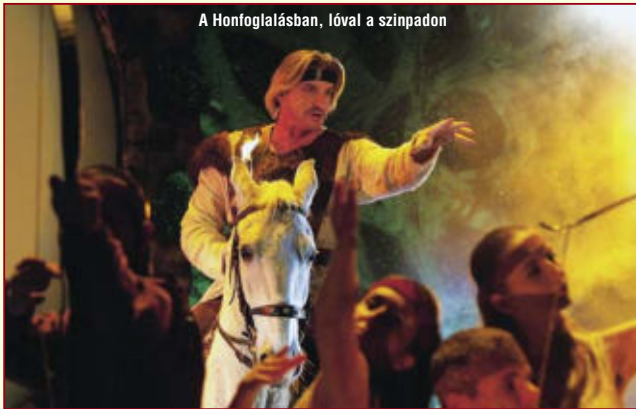
kommunista érában, ha valaki pozíciót töltött be, nem lehetett nem pártag, vagyis annak a kornak az elkötelezettje kellett, hogy legyen. Ezért aztán két oldalról kaptam a lelki dózist. Kaptam a kötelező szocialista nevelétsből fakadóan az iskolában és úttörőtáborokban gyerekkorban, majd később a munkahelyi népművelőhelyeken a kommunista hitet, amely gyakorlatilag szintén egy fajta vallásnak számított. És mindeközben az édesapám vasárnaponként elvitt a templomba misét hallgatni, és elmagyarázta, milyen stílusban épült a templom, elmondta, mit kell tudni a Bibliáról, a vallásról. Fel is olvasott nekem a Bibliából, annak ellenére, hogy ő nem volt megkeresztelve, mert katonatiszti családból származott, és a katonáknak nem volt szabad a vallásgyakorlás. Ez akkoriban egy teljesen más világ volt, mégis az apámtól kaptam a valódi esztetiséget az életem. Minden meséjében, történetében nagyon

okosan megjelenítette számomra a Jóistént. Persze soha nem elvakult módon, és soha nem egy vallási felekezetnek valamiféle dogmatikus motívumával, de mindig az Isten-keresés legokosabb útjára próbált terelni. Amikor végig néztük a templomban a miséket, utána hagyta, hogy kérdezzek, vagy elemeztük a pap mondani-valóját. Tehát, azt gondolom, hogy egy nagyon jó nevelést kaptam, részben otthon, részben az irodalmon és a művészeteken keresztül. Egy példát is mondok erre. Az apám kikapcsoltatta velem a tévét, ha értéktelen dolgot adtak. A magyar nóta nálunk értéktelennek, de a magyar népdal már értékesnek számított. Felhívta a figyelmemet, hogy egy Kodály, egy Bartók népdalgűjtése, vagy egy Béres Ferenc féle virág-ének mennyivel értékesebb, mint egy magyar nóta, ami műdalnak számít. Tehát nagyon komoly izlésbeli érzékrendet hoztam magammal otthonról.

Mi motivált téged abban, hogy színészi pályára lépj? Az otthoni környezet?

Igy van, otthon kaptam az indítatást, mégis Pápan, ahol érettségiztem, a mezőgazdasági szakközépiskolában, a lovak elvették az eszemet. Még a hegedűtanulmányaimat is abba-

A Honfoglalásban, lóval a színpadon

hagytam miattuk. Aztán mégis e kettő hozta meg számomra azt a végső elhatározást, hogy a Színművészeti Egyetemre jelentkezsek, ahová elsőre felvettek. Szinetár Miklós osztályába, operett musical szakon végeztem.

Ezt elvégezve, hova kerültél?

Még az egyetem elvégzése előtt a Veszprémi Petőfi Színház igazgatója, Vándorfi László, leszerződtelet egy ún. előszerződéses ösztöndíjjal, azzal a feltétellel, hogyha felvesznek akkor a diploma után egyből náluk játszom. Így is történt, a diploma megszerzése utána két évig ott maradtam. Ezt nem bántam meg, szép évek voltak. Utána megnősültem, elvettem Janza Kata színművésznőt, és ettől kezdve Budapesthez kötött már minden. Amióta eljöttem Veszprémből, azóta gyakorlatilag szabadúszó színművész vagyok. Ezalatt megalapítottam két színházat, a Komáromi Magyar Lovas Színházat és a Szigetszentmiklósi Sziget Színházat.

Állatokat színpadra vinni szerintem merész dolog, és erre talán még nem is volt példa, kivéve a cirkuszt.

Igen, ez egy nagyon izgalmas vállalkozás, nekem a lovakkal való foglalkozás egy hobby is. Sportszerűen üzem a díjugratást, és elég eredményes voltam ebben a szakágban. Márkos Attila barátommal sorszerűen találkoztam Komáromban, aki meghívott vendégművésznek egy lovas műsorba, amelynek ő volt a szerkesztője. Akkor vetődött fel az ötlet, hogy mivel nekem Szigetszentmiklóson nagyon tehetséges fiatalokból álló társulatom van, neki meg van egy nagy fedett lovardája, egy történelmi múltú épületben, amelyben a Nemzeti Lovas Őrség, mint hagyományörző és rendfenntartó őrség működött, és amelynek Attila volt a parancsnoka, hogy a kettőt kapcsoljuk össze. Így, ő adta a lovakat és a lovasokat, én meg a színészeket és a lovas tudásomat. Ez már több mint hét éve egy működőképes színház, oly annyira, hogy mindig telt házzal játszunk Komáromban. Még el-

Rendezés közben

Próba a Fővárosi Nagycirkuszban

mondanám, hogy azokat a darabokat, amelyeket Szigetszentmiklóson előadunk lovak nélkül, azokat transzponáljuk át a Komáromba lovas előadásra, vagyis két külön produkción van minden előadásból.

Kevés olyan rendező van, aki magyar témát visz színre. A Te munkásságod pedig pont erről szól, a magyarságtudatod, illetve a nemzetitudatod erősítését. Ez azért is nagyon fontos, mert most nagyon sok fiatal hagyja el az országot.

Igy van, kezdetben még ösztönös volt, de ma már teljesen tudatos ez nálam. Amikor a Honfoglalás című darabot bemutattuk, akkor egyből megkaptam, hogy milyen jól politizál a Pintér Tibi, hiszen most volt a kormányváltás. Pedig a Honfoglalásra már négy éve készültem. A kitűnő szerzőpárost, Koltay Gergőt és Szűcs Istvánt már több évvel ezelőtt felkértem erre a fantasztikus feladatra, és fogalmam sem volt,

hogy lesz kormányváltás, amikor én már rég megálmodtam, hogy ebből rockoperát csináljak. Sajnos – ahogy Te is mondtad – a magyar fiatalok tömegével hagyják el az országot, és mindenki külföldön akarja megváltani a világot. Én pedig azt gondolom, hogy semmivel nem könnyebb külföldön, mint idehaza. Szerintem sok-

Honfoglalásban Papadimitriu Athinával

kal nagyobb kihívás ma a saját hazánkban tiszteességesnek lenni és dolgozni. Itt kell sikereket elérni, itthon kell helytállni. Filmes szemmel nézve legalább annyira színes a történelmünk, mint bármelyik másik nemzetnek, tehát bőven akad téma, amit még fel lehet dolgozni. Nemcsak az ezeréves múltunk az érdekes, hanem még az azt megelőző időszak is, amire hozzá sem merünk nyúlni, mint például az Attila és a Honfoglalás közötti időszak. Tudatosan választunk a magyar-

ság történetéből témát. Idén mutatjuk be az Utolsó Betyár legendája rockoperát. A magyar betyárok témáját dolgozzuk fel, helyretéve szerepüket a történelemben. A bakonyi betyárok voltak a leghíresebbek, még Párizsban is írtak anno róluk színművet. Ha körbejárjuk a világot, mindenütt azt látjuk, hogy tudnak rólunk. Mi a

Részlet a Trója című darabból

Próbaterebben koreográfál közben

Fotók: Somogyi György

mai kormány üzenete? Építünk országimázt, mutassuk meg kik vagyunk, milyen tehetséges nép vagyunk. Hát pont ezt tudjuk mi, a Lovas Színház. Ilyen a világon sehol nincs, ez a típusú

dramaturgia, ez a fajta népi ihlet, amely kimondottan a lovakra hangolható. Rendelgetése van a Lovas Színháznak abban, hogy a történelmi darabjainkat felkutasuk, az Attila időszakot, a szkítákat, amelyek kiválóan alkalmazhatók lovak bevonására. De még sok olyan történelmi alakot említhetünk, mint Dózsa György, Szent László, Mátyás király, akiket színrre lehet és kell is vinni.

Amikor ilyen történelmi nagyságokról beszélés, Te alapvetően a rockoperában gondolkodsz és nem prózai műfajban – jól látod?

Jól látod. A musicalt azért nem szeretem, mert egy kissé el van csépelve. A musical semmi mást nem jelent, mint zenés színpadi művet, amelyet Angliából vettünk át. A rockoperát, mint műfajt viszont mi, magyarok találtuk ki. Az István a királlyal született meg, és utána még sok más jó darab követte. A stafétát igazából a Honfoglalás című darab veheti át. Törekszünk arra, hogy a határainkon túli magyarság is megismerhesse a darabot. Tavaly Sepsiszentgyörgyön léptünk fel vele, a Székely vágta kulturális attrakciójaként. A rockopera másik nagy előnye, hogy kizárólag a magyar népzenei motívumokra épül, és ebből világszínvonalú zenés darabok születnek.

Vallásos, illetve biblia témák feldolgozását tervezed-e? Ez azért is kérdezem, mert a Jézus Krisztus Szupersztárban Te alakítod Jézust.

Igy van, és még a József című musicalt is folyamatosan játszunk. Mindkettő Andrew Lloyd Webber műve, amely azért is érdekes, mert Webber, mint zsidó származású zeneszerző,

Trója – Fellépés előtti instrukciók

Gyerekeivel Jankával és Mátéval

nagyon finoman nyilvánítja ki véleményét a darabjaiban. Jézust például nem egy patetikus, egy nálunk megszokott Isten fiának mutatja, hanem egy hús-vér embernek, aki hőzöng, aki ingerlékeny, aki érzi a veszét, aki teljes mértékben emberi tulajdonságokkal van felruházva. Tehát egészen különleges Webber hozzáállása a bibliai témákhoz. Mi, nagyon szeretjük az ő darabjait játszani, mert zenileg mindegyik remekmű. Régebben, mint tudjuk, a Jézus Krisztus Szupersztár nagy port kavart, de ma az ő darabját, akármilyen vallású is az ember, játszani nem szégyen, hanem szép feladat. Én azt gondolom, hogy minden darabunknak van hittel kapcsolatos mondanivalója, van hitbéli ereje. Így a Betyár című darabunknak is, amelyet már említettem. Arról szól, hogy egy egyszerű fiú, a Sobri Jóska, aki csak bosszúból áll be betyárnak és lesz gazember, hogyan találja meg a

Jóistent. A darab elején egy bitófán lóg, és a dalában Istenhez fohászodik, mondván, adjon neki még egy esélyt, hogy megmutathassa ő nem gazemberként fogja befejezi az életét. És akkor a Jóistent megkegyelmez neki, leesik a bitófáról, eladván a lelkét be áll pandúrnak. A darab végén leszaggatva magáról a bűnt, a béklyókat, a pandúr ruhát, újra betyár lesz, de akkor már, mint megtisztult jó ember a szegénységét és a jót szolgálva. És megint felakasztják, de mielőtt az Isten színe elé járulna – szíven lövi magát a legenda szerint – elmondja, hogy most már tiszta szívvel hal meg, és ő az utolsó betyár, aki a Jóistent megtalálta. Ez is egy evangélium, ha úgy tesszük. Minden darabunkban benne van az Isten-keresés lényegében.

Te mennyire és hogyan éled meg ezt az Isten-keresést az életed hétköznapijaiban?

Mindennap megélem, megtanultam imádkozni. Kulcsár Lajos barátom segített ebben, aki hitű keresztény, a vallását napi szinten gyakorló ember. Finnországi turnénkon minden este mormolt valamit. Megkérdeztem tőle, mit csinál. És azt mondta a Jóistenhez imádkozik, hogy meg legyen áldva az előadás és mindenki. Azt is megkérdeztem, hogyan kell ezt csinálni. Ő elmondta, és azóta én is így teszek. Mindig másnak kérek tőle, de az minden imámban benne van, hogy adjon egészséget, békességet, boldogságot, és áldjon meg. Azt is mindig elmondom, hogy állandóan keresem Őt, de lehet, hogy már meg is találtam! Amióta imádkozom, azóta a családi életem is tökéletesen helyreállt. Van egy csodálatos kisfiám a második házasságomból, és egy kislány az elsőből. A családom nagyon komolyan mellettem áll mindenben. Egyre erősebben hiszem, ha az ember valóban elfogadja az Istent, akkor az Isten is elfogadja őt. A legszebb és legtitásztább utat keresem a Jóisten felé.

Kíváncsi, hogy találád meg Őt

Kuruczleky Ilona

Magyar vonatkozású emlékhelyek Loredes-ban

Népek Kálváriája: X. stáció

A húsvétot megelőző pénteken **keresztút**at járnak a katolikus hívők, amely hagyomány az apostolok koráig nyúlik vissza. A keresztút az az útvonal, amelyet Jézus a kereszttel végigjárt megfeszítésének helyéig, a Golgotáig. Ez a szenvedés, vagy a fájdalom útja, azaz **via dolorosa**, ill. **via crucis**, bár a feltámadás reménye miatt a **remény útjának** is nevezik.

Lourdes iráni érdeklődés Magyarországon mindig nagyon erős volt. Ennek az lehet az oka, hogy Szent István óta hazánk Mária ország. 1912-ben Sopronban „Lourdes” címmel indítottak egy zarándoklatoknak szentelt folyóiratot. A magyar hívők az 1912-ben Lourdes-ban létesített **Népek Kálváriájának** felépítéséhez is adakoztak: ebből épült fel a **X. stáció**.

A Népek Kálváriája a bazilika-együttesek feletti hegyen van annak megfelelően, hogy Jézus Krisztus utolsó útját a Golgota hegyen fejezte be. A hegy csúcán a XV. stáció: a megfeszített Krisztus megrendítő alakja. Maga a kálvária lenyűgöző látvány, az aranyszínű emberalakos stációk a napsugárban földöntúli fényben ragyognak, az embernek valóban megvan az az élménye, hogy a krisztusi utolsó utat járja be.

Magyarország, mintha Trianon előszelét érezte volna, amikor a **X. stációt** választotta megalkotni, amelyben Krisztust megfosztják ruháitól. Trianonban Magyarországot is megfosztották, mégpedig területének kétharmadától. E többalakos jelenet előtt egy nagy méretű, magyar szemet gyönyörködtető látványt mutató **angyalok hozta magyar címer** van.

Betegek keresztútja

Mivel a Népek Kálváriája a betegek számára – a terepviszonyok miatt – nem megközelíthető, született a gondolat, hogy állítsanak fel egy új kálváriát, a **betegek keresztútját** sík terepen.

A munkára a Franciaországban élő magyar származású szobrász-művészt, **Maria-Zsuzsa de Faykod**-ot kérték fel. A **Lourdesi Betegek Kálváriáján** öt éven át dolgozott a művésznő, a lourdes-i jelenések 150 éves jubileuma alkalmából, 2008 elején avatták fel.

Tizenhét stációt faragott ki a szobrász hatalmas méretű carrarai márványtömbökből, az egyes állomások monumentalitásukkal nagy

X. stáció

X. Pius Bazilika

hatást gyakorolnak a látogatókra: elmélkedésre, imára serkentenek. A művésznő ars poeticája az **érzelem kifejezése**, csak ezzel lehet szépet és harmonikusult kifejezni. Amikor elkészült mind a tizenhét stációval, ismét kezébe vette a Bibliát, hogy megerősítést találjon benne.

Szobraival azt szerette volna kifejezni, hogy Jézus miképpen teszi szellemivé isteni szeretet által a szenvedést, és hogy bűnről már nincs szó, hiszen Jézus felszabadított bennünket.

A szobrász-művésznő Magyarországon született Faykód Zsuzsa néven Svédországból származó, Magyarországon élő és dolgozó orvos apa és osztrák-magyar eredetű pedagógus anyja legidősebb gyermekeként. A Faykód család a kommunizmus üldözöttje volt, édesanyja családjának birtokait elveszték, és a hortobágyi kitelepítést is megélték. Édesapját az 1956-os eseményekben való részvétele miatt bebörtönözték, ott is halt meg a börtönben. Így nem csoda, hogy a csonka család mihelyt lehetett, elhagyta Magyarországot. Ez 1975-ben volt, politikai menekültként fogadták be őket Franciaországba.

Faykód Zsuzsa a hatvanas-hetvenes években kezdte meg szobrász hivatását: a kútvolgyi kápolnának készített szobrokat még Magyarországon. A Képzőművészeti Főiskola hallgatójaként kezdte tanulmányait, ez azonban megszakadt. Tanulmányait külföldön fejezte be.

Faykód Zsuzsa alkotásai egyházi indíttatásúak, munkáihoz gyakran hoz Magyarországról mestereket, hazaköltözni azonban nem kíván.

X. Pius Bazilika

A **X. Pius Bazilika** a világ legnagyobb bazilikája: 12000 mn, befogadóképessége: 20000 ember. A bazilika 1956-ban épült, Roncari kardinális, a későbbi XXIII. János Pál pápa 1958. március 25-én avatta fel. Az oltár alatti (Pax Christi) kápolnában helyezték el X. Szent Pius ereklyéjét. A bazilika egyik falán a **keresztút 15 stációja** Denys de Solére munkája, a másikon a **Rózsafüzér Tíz Misztériumának** jelenete van, amelyet Robert Falucco alkotott.

A bazilika építője **Pierre Vago** magyar származású építész, a világhírű magyar építész-dinasztia tagja. Vágó Péter édesapja, Vágó József a szecesszió ismert mestere, több munkája ma is Magyarországon büszksége, mint például a Grasham palota.

A **X. Pius Bazilika egy föld alatti**, hatalmas, letelé fordított hajót formázó, belüli szivarmag alakú létesítmény. Üvegszálbeton technikával történt megépítése a legjobb látási és akusztikus viszonyokat teremti a résztvevők számára, mivel ez az építési módszer hatalmas terek oszlopok nélküli áthidalására alkalmas. Így a mise résztvevőinek remek kilátást tesz lehetővé, bárhol is állnak. Ezzel a technikával épült Párizs legújabb diadalíve, a **La Defense** is.

Pierre Vago élete (1910–2002)

1910-ben született Budapesten, az 1919-es események sodorták külföldre apjával együtt. Először Olaszországban élt, majd Franciaországba vándoroltak. Párizsban szerzett diplomát. Már igen korán a vasbeton-építéssel felé irányult figyelmé. Számos műve van világszerte, szakíróként is jelentős. Legjelentősebb és legismertebb munkája a **Pius Bazilika**.

A Magyar Iparművészeti Egyetem tiszteletbeli professzora volt, és 1994-től tagja volt a Magyar Művészeti Akadémiának. Szülőhazájával állandó kapcsolatot tartott.

Irodalom: 1. *Art portal. Corp. Enciklopédia Kiadó. 2003–2008.* 2. *Margittai G., Majos A.: Fehér hölgy. Magyar Nemzet online. 2010.* 3. *Guide for pilgrims and visitors. Lourdes. 2nd ed. 1996.* Dr. Somos Zsuzsanna

Számon-tartva

Kiállítás a kommunista egyházüldözés pap-áldozatairól

Bizonyos értelemben zavarba ejtő ez a kiállítás: a sok hitvalló és vértanú között vannak alig ismert személyek és vannak ún. problémás személyiségek, akikről nehéz eldönteni, milyen kategóriába soroljuk őket. Az itt bemutatott tanúságtevők életében nem csak az a fontos, hogy milyen rendszer miként üldözte őket, hanem az, ahonnan az erőt merítették 32 késszúrás vagy az embertelen börtönviszonyok elviselésére: Isten kegyelmi ereje és az örök élet biztos reménye – mondta Kovács Gergely okleveles posztulátor azon a kiállítás megnyitón, amelyet a kommunista egyházüldözés pap-áldozatairól mutattak be 2012. április 21-én Budapesten.

A Szent István Bazilika 3. emeletén megnyílt kiállításon – sok érdeklődő jelenlétében – Kovács Gergely megnyitójában hangsúlyozta: – A hívő nép számon tartotta és számon tartja tanúságtételük példáját, és ez a legfontosabb hiteleshít pecsét, amit maga a Szent-lélek biztosít. Véleményem szerint a szenttéavatások legkorábbi, ún. spontán időszakát idézi ez a kiállítás, amikor az első egyházüldözés vértanúinak emlékeit családiadás közönségek őrizték, és tisz-teletük búvápataként szinte azonnal elindult a kiteljesedés útján. „Egy tárgy többet mond ezer szónál” – fogalmaztak a kiállítást rendező Tikovits testvérek, mert a hosszas előkészítő munka során tapasztalhatták, hogy egyiket-másikat milyen ál-dozatok árán őrizték meg és milyen nagy becsben tartják. Rengeteg személyes és lelki élmény rej-tőzik e tárgyak mélyén, Isten szereteténél tapasztalata a kommunista egyházüldözés idején.

A börtöni tárgyak között figyelemremélő a gyufás skatulyában elférő misefelszerelés, vagy a kenyérbőlből, villanydrótból készült rózsafüzérek.

„Isten örök!” – olvashatjuk egy titkos cserkésznaplón, megcsodálhatjuk a Sziklatemplom megmaradt oltáriszéit vagy azokat a sok darabra vágott habitusokat, melyek a titkos szerzetesi beöltözések jelképei kellei és a hit megőrzésének beszédes tanúságtevői.

Kovács Gergely rámutatott: – A megtekinthető tárgyak köre – hála a közelmúltban megnyílt új bazilikai kincstárnak – jelentős anyaggal egészül ki: Isten Szolgája Mindszenty József bíboros hercegprímás hagyatékának legszemélyesebb emlékeivel. Azért fontos e két kiállítás találkozása, mert ahogy Erdő Péter bíboros a közelmúltban egy konferencián fogalmazott: *Mindszenty bíboros élete összgezi számunkra a XX. század magyar vértanúinak és hitvallóinak életét, és a viszszaemlékezéséből tudjuk, hogy ezek a tanúságtevők Mindszenty bíboros helytállásából merítették példát és erőt.*

– A Szent István Bazilika mátlól kétszeresen is

nemzeti szentély, liturgikus életén és a csütörtöki egész éjszákas hazánkért engesztelő virrasztáson túl ezek a kiállítások is kegyelmet közvetítenek, és lelki élményt ajándékoznak nekünk és minden ide látogatónk. Ezért – ebben a börtönviszonyokat is idéző egyszerű, téglafalás környezetben – ez egy végtelenül gazdag kiállítás – hangsúlyozta az okleveles posztulátor.

Majd hozzátette: – A sok érdekes tárgy közül a legbeszédeesebb a napokban fog megérkezni a kiállításra: Isten Szolgája Brenner János burzaja, melyben az Oltárszentséget vitte a szíve fölött, amikor a vértanúsága éjszakáján, papi kötelességet teljesítve 1957 decemberében elindult utolsó földi útjára. Ma már az elene indított hajótávasztat szörnyű éjszakájának rekonstrukciójából tudjuk, hogy a fiatal Jancsi atya soha se hátra, hanem mindig előre menekült, ahová őt mint papot tudomása szerint beteghez hívták. Ahogyan hűséges paptaírsai, ő is minden körülmény ellenére teljesíteni igyekezett lelkipásztori hivatását. *(A fiatal Brenner János atyát éjszaka beteghez menve gyilkolták meg az úton. Szerző megj.)*

A kommunista egyházüldözés papi áldozatai, ezek a jó pásztorok miközben a rájuk bízott lelkeket szolgálták, Krisztust hordozták ajkukon, szívükben, minden cselekedetükben! Ennél többet és nagyobbat róluk nem mondhatunk. A kommunizmus bukását Isten után az ő áldozatainak is köszönhetjük – hangsúlyozta Kovács Gergely a kiállítás megnyitóján.

A vendégeket köszöntötte Simon György, a Szent István Rádió főszerkesztője, Tikovits Ernő, a kiállítás rendezője, majd Prevoz Jánosné, Balogh Irén a Számon-tartva című könyv egyik szerzője, dr. Balogh István tábori lelkész unokahuga a kötetet bemutatva kijelentette: – A szeritünk találó cím több értelmezésre is ad lehetőséget. Eleinte csak

arra gondoltunk, hogy dr. Balogh István, tábori lelkész, pozitív értelemben az Úristen, mint hűséges szolgáját számon tartja odafenn a mennyben. Negatív értelemben: hogy a fogságban, a kényszer-munkatáborokban és az ÁVH börtöneiben számokkal tartották nyilván őket. A későbbiekben kibővült az értelmezés, nevezetesen azzal, hogy a börtönök után sem feledkeztek meg róla hatóságok, nagyon is rajta tartották a szemüket, figyelő dossziét nyitottak róla, folyamatosan „K” ellenőrzés alatt tartották. Végül még egy újabb értelmezés: a hálás utókor is számon tartja Pista bácsit, ahogy őt egész életében neveztek.

Prevoz Irén rámutatott: –

Nagybátyám sorsa, élete 1917-től 2002-ig, szinte az egész XX. századot felölelte: Trianont, a II. világháborút, az orosz hadifogságot, az ávót, és a hosszú évti-zedeken át tartó mellőzést. Hajdani előjárói nagy reményeket fűztek hozzá, a kassai papneveldebe szánták tanárnak, ehelyett örülhetett, hogy falusi plébános lehetett Göncön 47 éves korában. Rendíthetetlen és kérelhetetlen elvhűsége egyháza és hazája iránt, ellenére volt, mind az egyházi felső vezetésnek, mind a kommunistaáknak. Ezekkel ő mit sem törődve, a Máltai Szeretetszolgálat megjelenése előtt *egyszemélyes jötekonyagsági intézménye* lett a csonka kassai egyházmegye latin és görög papjainak, és híveinek.

A hadifogságban szerzett hitessége révén, volt fogsági és paptaírsak, később egyházi segély-szervezetek rajta keresztül komoly anyagi segítséget nyújtottak az egyházi iskolák felújításához, sokan az ő jóvoltából jutottak Trabantokhoz és Ladákhoz. *(Hat évnvi orosz hadifogságot követően itthon két és fél évnvi börtön várt rá. 1952 végén Budapesten az ávosok tíz hónapig válogatott kínzásokkal gyötörték. Szerző megj.)*

Itt az ideje, és ez talán az utolsó előtti pillanat, amikor még a vértanú és hitvalló papjaink emlékeit össze tudjuk gyűjteni. Eddig ugyanis nem bántunk illő tisztelettel e személyek emlékével és tárgyaikkal. Ezért méltó és üdvös, hogy ezen a kiállításúton kegyelettel emlékezzünk rájuk, e relikviák előtt – hangsúlyozta Prevozné, Balogh Irén.

A kiállítás emléket állít többek között Kuklay Antal, Brenner János, Kállay Emil, Zadravec István, Kiss Szaléz, Károlyi Bernát, Bulányi György, Kerkaí jóné, Endrédy vendel, Bálint József és Debreczeni Sixtus atyáknak. Szemvedéseiket, küzdelmeiket Mementóként őrizzük! *A kiállítást támogatta az egri Szent István Rádió, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, a Sárospataki Egyházi Gyűjtemény és Prevozné Balogh Irén.*

Szöveg és fotó: Frigyes Ágnes

Felavatták báró Orbán Balázs, a legnagyobb székely emléktábláját Budapesten

„Családdal nem lévén megáldva, a magyar népet tekintem családomnak és ezt kívánom fő örökösömmé tenni”

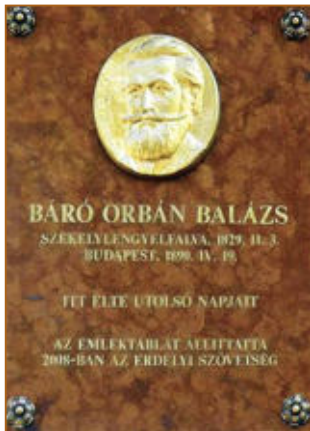
A „legnagyobb székelyre”, báró Orbán Balázs néprajzkutató, író, tudós, polihisztorra emlékeztek 2012. április 28-án Budapesten, a Kálvin téri református templomban, előtte pedig felavatták emléktábláját a Budapest-Kálvin téri Református Egyházközség gyülekezeti termének külső falán. Az Erdélyi Szövetség által szervezett ünnepségen a „legnagyobb székely” alakját idézte fel Bálint Benczédi Ferenc, a Magyar Unitárius Egyház püspöke mellett számos egyházi- és közéleti személyiség. A Ko-

Erdő Bukovinai Székely Népdalkör

lozsvárról érkező unitárius püspök hangsúlyozta: – Ma hiányoznak a hitben és tudásban erős jellemek, ezért különösen is meg kell becsülnünk Orbán Balázs szellemi hagyatékát, aki nem egyéni karrierből, hanem népe iránti felelősségérzetből végezte munkáját. Rámutatott: – A „legnagyobb székely” ma is figyelmeztet és útba igazít, ma is kútforrás, mert minden magyar felelős minden magyarért.

Balázi László mb. unitárius püspök-jegyző Dávid Antal: A tanú című, Orbán Balásról írott regényéből idézett, melyben Orbán Balázs népe iránti szeretetét követhetjük nyomon, amikor a Parlamentben 1890 áprilisában rosszul lett, és nemsokára, 19-én meghalt. Egy legenda szerint, ahogy Mikó Imre írta, nem gyomorrák végzett vele, hanem megmérgezték. A regényben olvashatjuk: „*Ne feledjétek el, hogy erdélyinek lenni több munkát és felelősséget jelent... Ha írás apáduradnak (kéri azt a segélyezett diákok, akinek utolsó ételkészletét is odaadta a kamrájából), tiszteltetem. Ird meg, hogy ültessem egy diótát az emlékemre. Dolgozzatok, hogy legyenek méltó székelyek!*”

Balázi László felidézte a székelyek szent hegyéről, a Hargitáról írt sorait: „*E nagyszerű havas zóme az egész Székelyföldet s fél Erdélyt beütő hegyláncolatoknak, onnan, mint közép-pontból oszlanak szét a hegysorok minden irányba, onnan erednek a völgyeket termékenyítő patakok, ott teremnek a drága bércek, ott tenyésznek a sudár fenyvesek, de annak az ég felhői közé felnyúló tetején szülemlik a vihar, onnan támad a mindent elsodró szélvész és árvíz is, azért a székely félelmes tisztelettel tekint mindig ezen három csúcson őshavasra, melynek tetejét hó ezüstözi gyakran még akkor is, midőn alatt ért kalászt lengetnek a szellő fuvalmai...*”

Lengyelfalvát, szülőfaluját „*a zöld fák bársonyába foglalt kis falu*”-nak nevezi, ahova nagy útjai után, külföldről, belföldről pihenni, dolgozni tért vissza. Az anyanyelvén kívül öt nyelven beszélt, németül, angolul, franciául, törökül, görögül. Mindenhol, nagy bolyongásai között feltalálta magát, barátok sokaságát szereve – mondta a mb. püspök-főjegyző.

Szülőfalujából, szélvész tépte, derékba tört hargitai fenyvesek aljából érkezett Bálint Domokos, aki az ősök szellemét próbálta elhozni egy koszorú formájában, a zöldellő fenyő-

gallyakban, a fenyő illatában. Az emléktábla feltelepezésére gondolva Lengyelfalva küldötte hangsúlyozta: – Tény, hogy Orbán Balázs szelme él, nagysága nem törpül, hanem lármafaként fellángol, úgy Erdély földjén, mint az anyországon. Bálint Domokos szerint történelmünket, emlékeinket csak úgy lehet továbbadni, ha megismertetjük azokkal, akik még nem ismerik, megízleltetjük keserű, avagy édes ízét, hogy az érlelődjön az agyokban, a szívekben, a keblekben. Ezt a szellemi vonalat követte Orbán Ba-

Balázi László püspök és Pécsi L. Dániel az emléktábla készítője

lász munkásságával, átlényegülve a nemzet gondjaival, történelmével, hagyományaival, szokásaival, néprajzával, ezek mentén haladva, mint a szorgos méhecske gyűjtött, megörökítette, megalkotta monumentális művét, a Székelyföld leírását. A legnagyobb székely vallotta: „*A nemzetek életképességét és hatalmát ma már nem a nyers erő, hanem a népek műveltségi tőke és szellemi fejlettsége szabja meg.*” Ennek az emléktáblának kisugárzása legyen jelképe egy újabb feltámadásnak – zárta beszédét Bálint Domokos, aki Orbán Balázs szülőfalujából érkezett: – Itt az ideje, hogy Kőrösi Csoma Sándor, Mikó Imre mellett Orbán Balászt is egy sorban tisztelje és ismerje meg minden hazánkfia. Itt az ország szívében figyelmeztet bennünket magyarokat a székelység ügyének pártfogására – mondta köszöntő beszédében Bácsfainé Hévízi Józsa történész, pedagógus, az Erdélyi Szövetség elnöke.

Hévízi Józsa előadásában felidézte az emléktábla történetét: – Bokor András mérnök, az Erdélyi Szövetség néhai tagja 2007-ben kezdeményezte Orbán Balázs egykori budapesti lak-

helyének emléktáblával történő megjelölését. 2008 szeptemberében Pécsi L. Dániel elkészítette a vörösmárvány táblát, melyet jóváhagyólag zsűrizte a Budapest Galéria. A közben meginduló 4-es METRO – építése, valamint a református egyház épületeinek felújítási munkálatai máig odázták el a márványtábla feltételét.

Az Erdélyi Szövetség elnöke rámutatott: – Orbán Balázs, a történeti-földrajzi leíró, a néprajztudós, a fotográfus, a közéleti személyiség életútjára emlékezünk. A legnagyobb székely öröksége, s utolsó lakhelyét megjelölő emléktábla most már végérvényesen összeköt benünket katolikusokat, reformátusokat és unitáriusokat; hogy egységben tegyünk meg mindent elszakított nemzetrészeink közöségeinek megteremtésére. Évről évre ide visszatérve, számat vehetünk, mire is mentünk?!

Bácsfainé Hévízi Józsa az emléktábla nehéz sorsának részleteibe is beavatta hallgatóit. Mint mondta, két testvérszervezetük: az Erdélyi Múzeum-Egyesület elnöke, Dr. Egyed Ákos, és a székelyudvarhelyi Orbán Balázs Közmemorandum Egyesület elnöke, Katona Ádám, támogatta terveiket, hogy emlékhely létesülhessen a fővárosban, mintegy felkiáltójelként! Lipcsey Ildikó, a tavaly elhunyt történész-kandidátus elnökük a Szeret-Klézsa Alapítvány kurátorával, Dr. Kotis Mihállyal együttműködési megállapodást kötött, amelynek következtében az Erdélyi Szövetség pályázatot nyújtott be az NCA-hoz „*a legnagyobb székely*”, a néprajzi gyűjtő, az MTA levelező tagja, Marosvásárhely és Berettyóújfalui országgyűlési képviselője utolsó pesti lakhelyének márványtáblával történő megjelölése érdekében, s az így elnyert összegből készíthetett el az emléktábla. Mivel Bokor András 2008 karácsonyán váratlanul elhunyt, az Erdélyi Szövetség tavaly elhunyt elnöke, Erdély XX. századi történetének páratlan kutatója fejezte be az engedélyek bekérését.

Lipcsey Ildikó az emléktábla-állítást így indokolta évekkel ezelőtt: „*Orbán Balázs, a néprajztudós, a fotográfus, a közéleti személyiség tudományos munkássága a ma szakembereinek is elsődleges forrása. Ennek ellenére életével, életművével kapcsolatban számtalan pontatlan adat jelent meg. Munkásságát kevesen ismerik, úgy szülőföldjén Erdélyben, mint Magyarországon. Az Erdélyi Szövetség szakemberei az emléktábla avatással a hazai és a határon túli tudományos életet és közvéleményt szeretnék tájékoztatni. A székelyudvarhelyi Orbán Balázs Egyesület hívta fel az Erdélyi Szövetséget figyelmét arra, hogy feladata és kötelessége közkincsé tenni Orbán Balázs alkotásait, nem utolsó sorban azért, hogy ráirányítsa a figyelmet arra, hogy milyen történelmi okai vannak a székelység külön fejlődésének Erdélyben, napjainkkal bezárólag.*”

Bácsfainé Hévízi Józsa felidézte: – Bokor András a Ráday Levéltárban és a Magyarországi

Bálint Domokos Lengyel falva küldötte

Unitárius Egyház könyvtárában és levéltárában kutatva meglelte a dokumentumokat arra vonatkozóan, hogy Orbán Balázs életének utolsó napjait hol töltötte, s a halotti anyakönyvi bejegyzésben pedig az elhalálozás helyét. Milyen is volt Orbán Balázs utolsó lakhelye?

„*Valóságos deákos szállás. Egy matrac nélküli ágy, melyen párna helyett utazótáskára hajtotta fejét, takaró helyett pedig mentéjét használta; egy rozoga pamlag, szekrény, egy álló fogas, kicsinyke íróasztal a szoba közepén, parányi mosdóasztal és két közönséges faszek – ezek képezték Orbán Balázs bútorzatát.*”

Az Erdélyi Szövetség elnökét Kőrösi Csoma Sándorra, a Tibetológia megalapítójára emlékezteti a „*legnagyobb székely*” puritán életmódja. Párhuzamokat fedezhetünk fel a fárdadhatatlan küzdelmekben, kitartásban, a nehézségek áldozatos elviselésében is: „*A vonatat harmadosztályú kocsin utazik, hogy a népet jobban megismerje, aztán rendszerint elfogad egy szerket, s kiviteli magát valamelyik központi fekvésű településbe. Onnan lóháton vagy gyalogszerrrel folytatja útját. Tarisznyájába jegyzőkönyvén kívül csak egy kis hideg étket tesz: bar-na kenyert, szalonnát, kofa-pecsenyét, rétket, hagymát. Meg egy ivópoharat a lépten-nyomon kínálkozó ásványvizek kedvéért.*” – írja róla Mikó Imre. Így készült el tehát az 1868-tól 1873-ig hat hónapban megjelenő leghíresebb munkája: A Székelyföld leírása történelmi, régészeti, természetrajzi és népmeszei szempontból.

Bácsfainé Hévízi Józsa szerint a székelység mai törekvései szempontjából megkerülhetetlen e munka jogtörténeti szempontból is: Orbán Balázs az „*általános előismertetés a székely nép történelme- és jogviszonyairól*” című fejezetben, valamint a székék előismertetésében bemutatja az Európában Svájcot leszámítva ismeretlen hagyományt; hogy a székelység, mellettünk harcoló népcsoportnak, a székelynek a magyar királyok kollektív szabadságjogokat adtak, amely megvédte őket a jobbágyi helyzetbe való süllyedéstől: „*Székelyföldön minden*

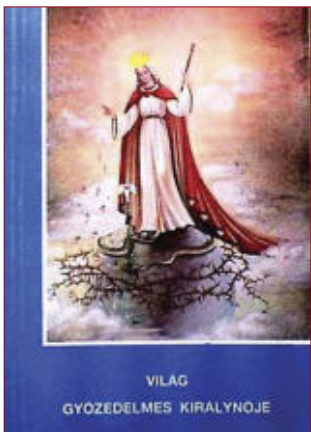
szabad székely (nem jobbágy) épp azon jogokat és szabadságokat élvezte, mint a megyei nem-es, ... s oly döntő befolyást gyakorolt a közigygyekre, hogy minden tisztviselőjét, maga a szék élén álló főkirálybíró vagy főtisztvis, még a választotta, és erre szavazattal és a közgyűléseken szózlási joggal bírt az utolsó condás székely ép-pügy, mint a főnemes, mert a székely köztársasági szervezet szellemében és politikai értelem-ben egyenlő volt minden székely...” Az Erdélyi Szövetség elnöke ezen összefüggérendszer felfedezését köszönheti Orbán Balásznak, ugyanis őt olvasva világosodott meg benne, hogy ez nem más, mint a székely területi autonómia leírása!

Orbán Balásznak, a Magyar Országgház képviselőtagjaul választásának 140., az MTA levelező tagja, tudósítása 125. évfordulójára alkalmából állított emléktábla avatón és konferencián ígét hirdetett Páll László református lelkész, tudományos előadásokat tartott többek között Pozsony Ferenc, a Kriza János Néprajzi Társaság elnöke; Török Gáspár, EFIAP fotóművész Marosvásárhelyről, valamint Mandics György író, újságíró.

Az ünnepi esemény kiemelkedő fénypontja volt Tadeus Jaskulski szociológus, a Gazeta Polska bécsi tudósítójának felszólalása, aki a Bekémenet Magyarországról lengyel küldöttség vezetője és szervezője volt. Mint mondta, ha a jelenlegi Orbán-kormány elbukna a globalistákkal folytatott küzdelemben, a lengyelek is veszítenének, ezért különösen fontos a magyar-lengyel barátság. Személyes emlékeit osztotta meg hallgatóságával Orbán Réka, Orbán Balázsról, dedáция testvéréről. Az emléktábla avatón részt vettek az Erdi Bukovinai Székely Népdalkör tagjai, Kóka Rozália vezetésével, valamint a Szent Margit Gimnázium tanulói.

Végezetül álljon itt Orbán Balázs végrendeletéből néhány sor, aki 122 éve, 1890 április 19-én hunyt el. A „*legnagyobb székely*”, képviselő, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja a következőket írta: „*amint egész életem küzdelem volt a jóért, az igazságért, a haza üdvéért s miként életemben soha se kerestem öntelendő odaadásomért más jutalmat, akként már csak a következetességért is oda kell törekednem, hogy halálomból is némi haszon háramoljék e szegény hazára, melynek egész életem tevékenységét szenteltem, földi javaim egy részét, azt a részt, amely leginkább szerzeményem, a hazai közmemorandum és a tazi megmentés oltárára szentelém, és családod nem lévén megáldva, a magyar népet tekintem családomnak és ezt is kívánom fő örökösömmé tenni...*”

Frigyes Ágnes
A szerző felvételeivel

Lavagrendünket ugyan a legtöbbször Magyarok Nagyasszonyának, vagy Szent Koronának nevezik, de teljes nevünkben benne van a Világ Győzelmes Királynője is. Honnan ered a név? Mit jelent? Most hallhattuk a közlést, hogy megalakult a Világ Győzelmes Királynője Alapítvány – ez még az év elején történt – illetve április 27-én a Világ Királynője Engesztelő Mozgalom. Mindez a magyar engesztelés gondolatával és szorgalmazásával Mária Natália nővérhöz kötődik. Őt az Úr Jézus azzal tüntette ki, hogy sok sugallatot és látomást adott neki, ami a magyar engeszteléshez, illetve különleges küldetésünkhöz kapcsolódik.

Kovacsics Mária Natália 1901-ben született Pozsony mellett, német anyanyelvű iparos családban. A háromnyelvű vidéken még gyermekkorában megtanult főtel és magyarul. Az utóbbi azonban még sokáig gondot okozott neki. 17 éves korában szerzetes lesz, majd Belgiumba kerül, ahol franciául is megtanul. Beteg lesz, s hazaküldik – akkor már – Csehszlovákiába. Két év után végleg ide kerül Magyarországra, először budapesti és kecskeméti zárdába. Az égi üzenetek – néhány kivételével – a misztikus élmények itt kezdődnek. Később folytatódnak, a szerzetesrendek feloszlása után vidéken, elrejtve a világot, egészen 1992. április 27-ig a haláláig.

Natália nővér az égi üzeneteket naplójában rögzítette. Ebben sok kérés, közlés szerepelt, amelyet az Egyház ki is vizsgál. Szerédi hercegrímás alatt megindult a Nagy Magyar Engesztelő Mozgalom, de ekkor már késő volt, s a háború mindent elsöpört. A kápolna alapkövét ugyan letekték, építésre azonban nem kerülhetett sor. A háború utáni vizsgálatok mind Shvoy Lajos székesfehérvári püspök, mind Mindszenty József esztergomi hercegrímás előírására ugyancsak a hiteliséget erősítették meg. Az alapkövet ismét lerakták, az ég által kért női szerzetes ág és a Világ Királynője Engesztelő Mozgalom meg is alakult 1947. május 8-án, de a kommunizmus szerzeteseket feloszlató döntése ismétlen meghívtatta a továbbiakat. 1992-ben (március 25-én) léte jött a Svábhegyi Világ Királynője Engesztelő Kápolna Egyesület, ami a felépítést volt hivatott szorgalmazni.

Mária Natália nővér hosszú élete során megélhette a

Világ Győzelmes Királynője

kommunizmus bukását, az egyházi, szerzetesi élet újja éledését. Megerősíthette a több mint negyven évvel azelőtt alapított engesztelő szerzetesrendet. Nem élhette azonban meg a kápolna felépítését. Lavagrendünk ezt feladatának tekintette kezdettil fogva, most pedig az új Engesztelő Mozgalom is szorgalmazza.

Az Úr Jézusnak három kérése volt a magyar néphez és Egyházhöz: építsük fel a Norma mellett az Annaréten a Világ Győzelmes Királynője kápolnát. Ehhez a tervezőt is segítette a terv elkészítésében. Alakuljon szerzetesrend az állandó engesztelésre, s az Egyház ossza ki földjait a szegény parasztok között. A három kérés egyike sem teljesült. Így az ígéret, hogy Magyarország kimarad a háborúból, ígéret maradt. Az egyházatiak a nővérről megkérdezték: ha szétosztják a birtokaikat hogyan tudják iskolákat, kórházakat, árvaházakat stb. fenntartani? Az Úr válasza: Ha nem osztják ki, majd elveszik. Ez nem sokára megtörtént.

A háború minden barmalma lényegében elmaradhatott volna számunkra. Szörnyű felelősség terhelte az egyházi és világi vezetőséget. Az üzenetekről tudtak. Többekévesé valószínűk fogadták el, de késlekedtek. Horthy nem lévén katolikus eleve ellenérzéssel állt a kérdés előtt. 1938-ban az Eucharisztia ünnepekor a nemzetközi jelleg, Pacelli bíboros személyisége segítette magát túltenni felekezeti korlátain. Ez sajnos nem sikerült Natália által közvetített üzenetek során. A Kongresszus fényessége, jó szervezetsége, a kétszáz ezer férfi szentségimádása abban a hamis látszatban ringatható bennünket, hogy a magyar nép megtért, kiáll Krisztus mellett. Nem így volt. Valóban kitétek magukért, de a hamarosan következő nehéz próbatételnél sokan elbuktak, a hivatalos ország pedig érkölséleg megsemmisült. Hiányoztak az engesztelők. Nem voltak elegend.

A kevesek azonban mégis gyümölcsöt hoztak. A gonoszoknak nem sikerült egész Európát hatalma alá vetni. A magyar Egyházat legyengíthette, de a mártírok vére és hitének ereje megakadályozta teljes szétverését. Eugenio Pacelliból elsősorban az itt megélték csináltak XII. Piuszt.

Natália nővér, Kovacsics Mária Natália, Keresztrefeszített Jézusról nevezett Mária Dorothea

Szakralisan – a nyugatiak által elurult – 1956 hozta a legnagyobb csapást az ateista és kegyetlen kommunizmusra. A magyar engesztelés elégtelensége ellenére csodálatos gyümölcsöt termett. Mindez szépen látszik a nővér által kapott üzenetekben. Nézzük meg ezeket.

Az egyik legnagyobb magyar misztikus a sok tanítás mellett sajátos karizmát kapott. Így a magántermészetű – talán mondhatnák természetes – misztikus élmények, az Egyház papjaihoz intézett felszólításokon, az általános tanításokon túlmenően a Világ Győzelmes Királynője, Magyarországra vonatkozó közlések és a világot előjövendő sorsa tanúskodnak erről.

Jézus mondja: „Akárom, hogy Szepeltelen Anyámat az egész világ Győzelmes Királynőnek ismerje el. Ennek az elismerésnek ünnepélyesen és nyilvánosan kell történnie.” „A boldogságos Szűznek, mint a Világ Királynőjének egyetemes tisztelete Magyarországról indul el.” Az ünnepet valóban Natália nővér üzenete alapján hirdette ki XII. Piusz pápa, aki ugyancsak ezen üzenetek hatására maradt Rómában 1944 nyarán. Tudott róluk és megfogadta őket. Az igazi béke akkor jön el a világra, ha a Világ Győzelmes Királynőjének tisztelete elterjed. Ez a béke pedig a világot megtisztulása után lesz. „Ahogyan Jézus első eljövetelekor is Szűz Mária volt az, aki nagy alázatosságával, tisztaságával és bölcsességével helyet készített az emberiség Megváltójának, úgy lesz a második eljövetele illőben is.” A mozgalom és tisztelet Magyarországról indul ki.

A Szűzanya tulajdonának tekinti hazánkat, s ezért különleges engesztelést kíván. „Szent István az országot a mennyei Atyától kapta, és mivel fia meghalt örökségül Nekem adta. En ezt az örökséget elfogadtam. Más országok is felajánlották örökséget Nekem, de örökségem csak ez az egy ország. Történelmében megjárta a keresztutat,

Natalia nővér 90 éves korában

de soha el nem pusztul. „Amint a megváltás a betlehemi istállóból indult, úgy fog elindulni Magyarországról nagy művem: a bűnök eltörlése, a lelkek megszentelese, a sátrán letisztítása, az én győzelemem. „Magyarország engesztelésért kész vagyok az egész világon könyörölni.”

A kért engesztelés lényege a megtérés, életünk megváltoztatása. Különleges vonása az állandó szentségimádás és rózsafüzér. „Az egyházaiak ne viseljenek címekeket és osszák el minden vagyonukat a szegényeknek” (erről már volt szó előbb, s arról is, hogy nem történt meg önszántunkból csak külső kényszerből!) Imaközösségek alakuljanak, a Szent Szűz képét viseljék szívünkön és pénzünkön. (Éz a világháború előtt és alatt a pénzeket illetően megvolt, de azóta megszűnt. Hiába kértük a kilencvenes évek elején a pénzügyminisztert és a Nemzeti Bank elnökét, az utóbbi ellenállása miatt nem történt semmi. A Szentkorona átszállítása előtti szentmise igehirdetések — Seregély érsek úr — szintén elhangzott a kérdés, hogy kerüljön fel Nagyszonyunk képe pénzünkre, sajnos pusztában kiáltott szó maradt.) „Júdj meg ez a nép, hogy e Mária kép miatt sok ellensége támad, s fog is még támadni. A sátrán az én ellenségem, már régóta küzd e néppel, hogy elpusztítsa, de nem lesz övé a győzelem!” „Támadnak majd férfiak, akiket sokan követnek, s akik arra törekzenek, hogy Anyám képe ne csak a pénzermékről, hanem a szívekben is eltűnjék mindörökké.” Szlovákok merték saját feszületüket pénzükre veretni.

Szűnjék meg a káromkodás és a nyelv bűnei. „Vezesd be a kilenc első szombatot Szeplőtelen Anyám tiszteletére és az én engesztésemre.” Végezetül „akarom. Hogy Édesanyám, mint a Világ Királynőjének tisztelete Magyarországról induljon el.” „Az Egyház készítsen Nekem egy helyet, ahová kegyelmeimmel leszálljak, hogy innen megtérésre hívjam kedves bűnös gyermekeimet az egész világon.” „Az Úr gyakran beszélt az óhajtott engesztelő kápolnáról, hol kérve, hol sürgetve, hol megígérve. Elszomorította az egyházi személyek macaks elenállása, az értelenség...” Sajnos e téren azóta nem történt változás. A kápolna ügye nem, vagy csak nagyon lassan halad előre, ahogy az elején már utaltam rá a különböző egyesületek, kezdeményezések kapcsán. Nagyon keveset imádkozunk érte.

Mária Natalia nővér kapott olyan üzeneteket, amelyek a világ sorsával kapcsolatosak. La Salette-i, fatimai, garabandói, megdijorjai, Nadzsu városbeli, valamint a székelyfalvi stb. Mária-jelenések üzeneteinek felel meg, vagy helyesebben rokon azokkal. Lényeges ezekben, hogy az istentelen, bűnös korszak lezárásaként Isten belép a történelembe, kiárasztja igralmát (jelek, csodák, katasztrófák segítségével), hogy mindenki számára egy pillanattal nyilvánvaló lesz valósága és az Isten és a sátán közötti választás. Mindez Szűz Mária által történik, a világ megtisztul, az Egyház megújul, s az eljövendő új korszak a béke ideje, s Mária tiszteletének csodálatos kivirágzása lesz.

Az üzenetek nem szűntek meg a nehéz idők és a teljes eltársztg ellenére. Majd a nyolcvanas években ismét kihangsúlyozódott Magyarországon különleges szerepe. „Ne féljétek! Magyarország nem pusztul el! Szeretném minden magyar ház kapujára aranybúttal felírni: MAGYARORSZÁG NEM PUSZTUL, HANEM TISZTUL! És minden viszontagság ellenére a világ végéig fennáll!” 1985 őszén mondoma a Szűzanya a nővérek: „Ez az ország az én örökségem. Szívemnek drága. Mindörökké tulajdonom! — Örökségemért jöttem. Birtokba kívánom venni azt, ami Engem illet.” Később hozzátette még, „hogy az egész világot Nekem adta a mennyei Atya, de ezt az országot Szent István adta Nekem.” Külön kell érteni, azaz sajátos módon, hisz ténylegesen Isten ad. A mi részünkről jön még hozzá az odaadás, az elköteleződés, amit a Szent Szűz fogad el és értékel. A látókat meg is lepi, hisz azonnal kérdezi: „De Édesanyám, hát különbséget teszel Te ország és ország között?” „Nem! A különbségfételt általában történik.” Ez a sajátos magyar küldetés. Sok országot felajánlottak a Szűzanyának. Van olyan is, amely Királynőjének választotta (mellesleg magyar mintúra és közvetítéssel), de olyan csak egy van, ahol ez a felajánlás közögi és örökség. A Szűzanya ezt hangsúlyozza jöllehet nem a jogászok nyelvén szól. Itt kerülénék kapcsolatba a Szentkoronával, s annak közögi szerepével, de most nem ez az írás témája.

Maga Natalia nővér 1986-ban láthatta a később bekövetkező égi jelenségeket. Vigasztaló, hogy Jézus és Édesanya visszatartotta az Atya kezét, Aki lesújtani készült a bűnbe merült világra.

„Az Atya Édesanyám Szeplőtelen Szíve által igralmasságot nyújt az egész világnak.” „Gyermeikem — folytatta Jézus — Szeplőtelen Édesanyám fényes ékezését is. Kíváncsi vagyok, hogy gyermeikem ezt tudomásul vegyék. Járva, kelve, éjjel is figyeljétek Szeplőtelen Édesanyátok érkezését. Várjátok Őt örömmel, hívogassátok lángoló szeretettel.”

Egészen kivételes dolog, hogy látóként interjúkat is ad, ami az Igen című katolikus lapban jelent meg. Ebből idézzük a következőt: „Az emberi történelem nem egyszer leleplezett, átkozott, rejtett sátáni világmogalmának: a szabakömvűesség irányító hatalmának utolsó éveit éljük: a leninizmus, a marxizmus anyagjelenségének, a rejtett, a nyilvánvaló ateizmusnak és igralmat nem ismerő önzésnek századazár korszakát. Szemfényvesztő és átmeneti diadala előtt állunk az elpusztítás előtt álló sátáni korszaknak.” 1991. február 2-án mondoma: „A mikort nem válaszolta meg, csak a jeleket mondoma el az Úr Jézus... óvott az áldófértáktól. ...A fohász akarta megvalósítani az egységet, amiért az Úr fohászokodott főpapi imájában. A Megváltó üdvözítő kegyelme egyesíti majd a ma még szemben állókat. ...A győzelem kegyelmű Mária, a Világ Győzedelmes Királynőjének kezébe helyezte az Úr Isten.”

E rövid összefoglalás zárójelk kötelezettségünk hangsúlyozásával. Könyörgőjünk gyakran, ha lehet állandóan: Világ Győzedelmes Királynője most mutasd meg hatalmadat! Éptisük fel az engesztelő kápolnát. Legfontosabb azonban, hogy az engesztelést gyakoroljuk, ami Jézus szavai szerint abból áll, hogy „Engesztelés elsősorban azt érttem, hogy mindenki jobb legyen, mint eddig volt. Vagyis, aki eddig káromkodott, az dicséjén, aki lapott többé ne tegye, aki gyűlölködött, azután szeressen. Aki testének szolgált, szolgáljon lelkének stb. Mindenki tartson eddigi élete fölött bűnbánatot és valamilyen mindig térjen meg.” „Egyetlen biztos út van, ha Szeplőtelen Édesanyámmal engeszteltek. Vele az engesztelés tökéletes lesz.”

A megalkult egyesület és alapítvány munkájába az általuk szervezett imákba, záróndoklatokba kapcsolódjunk be. Segítsük az építés és előkészítés munkáját. A lovagrend a maga eszközeivel minden első csüörtökön, és első szombaton szentmisét mondat és közösen imádkozik. Rendi imája Natalia nővér fogalmazta litániaszerű könyörgés, amit a rendtagok mindennap mondanak. Az engesztelés szellemét terjeszti, előadásokat tart, összekapcsolja a magyar küldetés összetevőit: a nagy magyar engesztelést, a Regnum Marianumot (Mária Királynőségét és országát), a Szentkorona tanáit és misztériumát, Szent István felajánlását és Intelmet — egy szóval küldetésünket.

Az idézetek „A Világ Győzedelmes Királynője” című lelki napló bővített kiadásából származnak.

(Kiadó: Küküllői Esperesi Kerület)

dr. Bakos Batu

Felavatták Tisza István szobrát Zuglóban

Négyszer kíséreltek merényletet elkövetni ellene

Dr. Papcsák Ferenc Zugló polgármestere

Gróf Tisza István szellemi öröksége, hazaszeretete, szinte megfellehetetlen szolgálatkészsége példaként állítható a felnövekvő és feltörekvő nemzedékek előtt – mondta **Papcsák Ferenc**, Zugló fideszes polgármestere Tisza István néhai miniszterelnök szobrának avatásán, több száz résztvevő előtt, 2012. április 22-én Budapesten.

A Thököly út és a Róna utca találkozásánál lévő téren, a volt kormányfő születésének 151. évfordulója alkalmából tartott ünnepségen a polgármester Tisza Istvánt a Bethlen István miniszterelnök előtti korszak legnagyobb formátumú politikusának nevezte, akit *„mindenhonnan támadtak*”, és akit következetessége, küldetés- és felelősség tudata emelt ki a kor politikusai közül.

Papcsák Ferenc felhívta a figyelmet arra, hogy Tisza István az utolsó pillanatig elnevezte

Magyarország hadba lépését az első világháború előtt, *„mégis kénytelen volt a háborúba vezetni az országot*”. Nem tért ki a felelősség alól, ha kellett, a fronton szolgálta hazáját – fűzte hozzá.

A polgármester úgy fogalmazott: a néhai kormányfő *„annak a számunkra követendő értékrendnek a megtestesítője, amely ellen a Károlyi Mihály szobráért aggódók küzdenek leginkább*”. Mint mondta, a Károlyi-féle ámkutás eltüntetnie a jogrend és a parlamentáris rendszer minden maradványát Magyarországon, és *„egyoldalú fegyverletétellel kiszolgáltatja az országot és a népet a rátámadó területrelblo szomszédoknak*”.

Szót arról, hogy a zuglói képviselő-testület e heti ülésén úgy döntött, kéri lemezi a fővárosi önkormányzattól a szobornak helyet adó tér Tisza Istvánról való elnevezését. Az egykori miniszterelnököt idézve Papcsák Ferenc kiemelte: *„az egyéni csak az emelheti fel, ha magasabb céloknak rendeli alá magát*”. A sors különös firtorának mondta, hogy a mélyen hívő református kormányfőt éppen a reformáció világnapján, október 31-én lötték le merénylők 1918-ban. Emlekezett arra, hogy Tisza István ellen korábban a Parlamentben is követtek el sikertelen merényletet.

Maruzsa Zoltán történész, a Tisza István Baráti Társaság elnöke beszédében rámutatott: Tisza István első miniszterelnöksége (1903–1905) alatt határoztak II. Rákóczi Ferenc egykori fejedelem Törökországból való hazahozataláról és a házszabály módosításáról. Az általa 1910-ben alapított és vezetett Nemzeti Munkapárt a liberalizmus és a modern etikai konzervatívizmus alapján állt – állapította meg. Elmondta, hogy Tisza István 1912-ben az Országgyűlés elnöke, majd 1913-ban másodszor is miniszterelnök lett, utóbbi posztot 1917-ig töltötte be, amelynek során legfontosabb feladatának az államhatalom megszilárdítását és a nemzetiségekkel való megegyezést tekintette. Második miniszterelnöksége alatt hozták meg az új sajtótörvényt és alapítottak egyetemet Debrecenben és Pozsonyban – fűzte hozzá. A történész rávilágított arra is: Tisza István nem akart háborút, többször kiállt a békéért, ezért igaztalanul vádolták a háború kítöréséért.

Az ünnepség végén **Harmath István** bajai szobrászművész 3 méter magas bronz alkotását **Boross Péter** volt miniszterelnök, **Papcsák Ferenc**, **Maruzsa Zoltán** és **Tókcseki László** történész, az ELTE tanszékvezetője, a szoborállító bizottság elnöke leplezte le. A szobrot megálmodta **Kovács Mihály** nyugalmazott református esperes és **Bárány Béla** plébános. A szobrot a zuglói önkormányzat, a **Tisza István Baráti Kör**, a nagykovácsi gróf **Tisza István Nemzeti Kör** és a Tisza család geszti emlékköre állíttatta. (Forrás: MTI)

Frigyess Agnes képriportja

Dr. Papcsák Ferenc, Kovács Balázs, Dr. Ferdinandy Rozgonyi Zoltán

Bárány Béla plébános, Kovács Mihály református esperes

Lakhatásukat elvesztő, szociálisan nehéz helyzetben lévő gyermekes családok, gyermeküket egyedül nevelő szülők, az apa itálzása, életvezetése, szülők kapcsolati problémái miatt krízisbe került családok találnak menedéket a Magyar Máltai Szeretetszolgálat által fenntartott Zuglói Családok Átmeneti Otthonában.

„A zuglói épülethez 1996 óta működik és nyújt átmeneti ellátást az életükben megrekedt családoknak. Két emeleten tizenhat család elhelyezésére nyílik módunk 30-35 m-es összkomfortos garzon-

Boldogságra hivatva Zuglóban

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat
Zuglói Családok Átmeneti Otthona

nácsokat azon szülőknek, akik igénylik ezt a szolgáltatást. Az otthonban könyvtár, játszótér, játszószooba, mosókonyha áll a lakók rendelkezésére.

„Felnőtt- és gyermekfoglalkozásokkal, családi kirándulások szervezésével, kulturális, programokkal próbálunk hasznos elfoglaltságot nyújtani nekik, nyári tábor szervezünk részükre. A családoknak adományainkból szükség szerint juttatunk élelmiszert, tisztálkodási szereket, ruhákat, bútort. Otthonunk kialakítása, berendezése révén alkalmas azoknak a családoknak a fogadására is, ahol mozgás-

lakásokban, a földszinten gyermeküket egyedül nevelő szülők részére fenntartott Anyaotthonban 16 fő elhelyezésére van lehetőség, közös vizesblokkal. 2009–2010-ben pályázati lehetőséggel az intézmény felújításra, akadálymentesítésére került sor.

A családok térítési díj ellenében lakhatnak itt átmeneti jelleggel a Gyermekvédelmi Törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően. A lakások összkomfortosak, teljesen felszerelték családonként külön fürdőszoba és konyha is tartozik a lakásokhoz. Az arra alkalmas családokat lehetőség van a kerületben lévő négy kivézető lakásban is elhelyezni, szintén átmeneti jelleggel. A Családok Átmeneti Otthona gyermekvédelmi intézmény, így a családok gyermekeik jogán juthatnak e típusú ellátáshoz – tudtam meg **Rajkort Ildikótól** az intézmény vezetőjétől.

Az itt lévő emberek nagy része sok hányattatás után kerül hozzájuk és lelkiileg sérült. Ezért a lakásvizonyuk rendezése mellett családgondozó, gyermekgondozó, pszichológus, fejlesztőpedagógus és mozgásterapeuta is foglalkozik a gyerekekkel és szüleikkel. Segítenek nekik abban, hogy újra képesek legyenek saját életük irányítására. A munkáját elvesztő szülők támogatják új munkahely keresésében, melyhez lehetőséget biztosítanak az internettel ellátott klubszobában. Szükség esetén jogász nyújt ta-

korlátozott családtag is van” – mondja az intézményvezető.

„Az átmeneti otthonból úgynevezett kivézető lakásainkba helyezjük a családokat, ahol már teljesen magukat kell elátniuk, de szükség esetén még rendelkezésükre állunk, tanácsot adunk. Az a végső cél, hogy mindenki, aki bekerült hozzánk, megtanulja saját magát, családját és munkáját elátni, beosztani a keresetét és ezáltal normális családi életet élni.”

„Az épületben található egy oltárszentséggel ellátott, felszentelt kápolna is. Varga Zsolt atya havonta jár misézni és hetente hittanfoglalkozást tartunk a gyerekeknek” – meséli **Nagyne Tóth Mónika**, aki **Gál Bernadettel** együtt tartja a hittanfoglalkozásokat.

„Fontosnak tartjuk az egyházi értékeket, és a Jöistenhez való tartozás szépségét átadni a családoknak. Az itt élők nagy része nem gyakorló keresztény, de igénylik, hogy beszéljünk nekik a hitről. A gyerekek örömmel jönnek hittanóra, rácsodálkoznak a dolgokra és rendkívül fogékonyak” – mondja tapasztalatait Mónika, aki Bernadettel együtt arra törekszik, hogy tanítványaik megismerjék a keresztény értékeket és megtanulják egymás elfogadását. Lehetőséget adnak nekik arra, hogy meg tudják beszélni a problémáikat és megismerve Jézus tanítását, később az életben is tovább segítsék a boldogságukhoz. Rózsásné Kubányi Andrea

Cséfalvy Pál emléktáblájának avatása

Cséfalvy Pál Dunakilitiben született 1934. január 14-én. A Budapesti Hittudományi Akadémia növendéke volt 1953 és 1959 közt. 1958-ban szentelték pappá. Az ELTE Bölcsésztudományi Karán művészettörténész diplomát szerzett 1972-ben. 1974–1976 közt a párizsi Institut Catholique-on francia nyelvi és művészettörténeti tanulmányokat végzett. 1976-tól a Keresztény Múzeum igazgatója és a Főszékesegyházi Kincstár művészettörténésze. Oktató az esztergomi Vitéz János Katolikus Tanítóképző Főiskolán és a Hittudományi Főiskolán. Vezetőségi tagja az Országos Egyházművészeti és Műemléki Tanácsnak, továbbá az Esztergom – Budapest Főegy-

házmegye Művészeti Bizottságának. Több könyve jelent meg, főleg Esztergom és annak egyházi gyűjteményeivel kapcsolatban. 2001-ben megrendezte a Magyar Kereszténység Ezer Éve kiállítását a Vatikánban és a

Nemzeti Múzeumban. Nevéhez fűződik a 2006-ban az Esztergomi Bazilika felszentelésének 150. évfordulójára alkalmából az esztergomi egyházi gyűjteményekből megrendezett kiállítás, amely a székesegyház építésének történetét mutatta be. Cséfalvy Pál atya, a keresztény művészet nyugalmazott igazgatója, és az Esztergom Vízvárosi Plébánia nyugalmazott plébánosa 2010. december 6-án hunyt el.

Március 4-én, vasárnap délután Esztergomban a Keresztény Múzeum Gobelintermében került sor Cséfalvy Pál kanonok, múzeumigazgató emléktáblájának avató ünnepségére. Óriási volt az érdeklődés, még két kiállító terem is megtelt az érdeklődőkkel, közel kétszázan lehettünk.

Kontsek Ildikó megbízott helyettes múzeumigazgató köszöntötte a megjelenteket. Félóras hangversenyt adott *Kerteszi Ingrid* lírai szoprán, Liszt díjas Érdemes Művész, Magyar Állami Operaház magánénekesse és *Vigh Andrea* Liszt díjas hárfaművész, a Liszt Ferenc Zeneakadémia rektor helyettese. Az avatóbeszédet *Erdő Péter* bíboros, prímás, érsek tartotta. Az emléktáblát *R. Törley Mária* szobrászművész készítette. Az emléktábla a bejárati folyosón nyert elhelyezést.

Néhány gondolat bíboros úr beszédéből: Pál

atyát kispap korom óta ismertem. Nemcsak szakszerűen foglalkozott a múzeumban található anyaggal, annak bemutatásával, hanem szeretettel tette mindent. Megmutatkozott benne az, hogy a kultúra és a művészet iránti vonalom összekapcsolódott hitével. Azt hiszem, hogy ez szükségszerű is, mivel a szellem mozgatja és formálja az anyagot a képzőművészetben is, de

még a zenében is. Pál atya életének egy későbbi szakaszában a múzeum vezetése mellett plébániát is vezetett. Jó hangulatteremtő ember volt, eleven, közösségi élet volt az egyházközségen. Jó volt látni vasárnaponként, ahogy szűfólagig megtelt a templom. Kisugárzása volt az Atyának, ezért olyan munkatársakat talált, akik igazi hívő közösséget tudtak teremteni.

Cséfalvy Pál büszkén volt szigetközi ember. Vallotta, hogy a Szigetköz a magyarságnak, a magyar kultúrának egy olyan területe, ahol sikerült megőrizni a folyamatoságot a török idők alatt is. Képviselte ezt a lokálpatriotizmust itt Esztergomban is. Ismerte Esztergom város értékeit és büszke volt rájuk.

Nagy érdeme, hogy rájött arra, miszerint az állandó kiállítások és az időszakos kiállítások együttesen tudják a múzeumot rangosabb és érdekesebbé tenni. Sok ilyen kiállításról lehetne megemlékezni, ez is egy jövőbe mutató kezdeményezése volt. Továbbra is szükség van arra, hogy színesen és különböző értékeket bemutalva tudjon a múzeum működni.

Mielőtt még a Nagyszeminárium renoválására került volna sor, területet kért az emeleti részen a Keresztény Múzeum számára.

Jelen pillanatban azt hiszem, Cséfalvy Pál atyának az emlékéit akkor örizzük meg a legjobban, ha ennek a múzeumnak és az egyházi gyűjteményeknek az igényes működtetésén fáradozunk. Azt az igényes magatartást, ami pl. Simor János és a többi gyűjtőt ösztönözte, kell tiszteltben tartanunk, ezt kell a mai lehetőségek között folytatni. Ez a katolikus hazafiság arculata.

Esztergom kulturális életének ma is van hivatása. Ahogyan azt a lángot Pál atya őrizte, azzal a kitartással kell nekünk tovább vinnünk. Adja Isten, hogy eredményes kísérjék ezt.

Szilágyi Ferenc

A Mater Salvatoris Lelkigyakorlatos Ház
2100 Gödöllő Máriabesnyő, Kapucinusok tere 3.
Tel.: +36 28 420 176, Fax: +36 28 510 742
www.matersalvatoris.hu, matersal@invitel.hu

Lelkigyakorlatok:

- 2012. június 1–3.** (péntek vacsorától – vasárnap ebédig)
„Evez a mélyre!” Vezeti: Várnai Péter atya
- 2012. június 14–17.** (csütörtök vacsorától – vasárnap reggelig)
Kiss Ulrich SJ vezetői szeminárium Mbl (Management by Jesus) 22. alkalommal kereszt(y)én vállalkozóknak
- 2012. június 15–17.** (péntek vacsorától – vasárnap ebédig)
„Benne van a mi megváltásunk” – Jézus szabadá tesz.
Lelkigyakorlat minden korosztály számára
Vezeti: Dr. Gál Péter atya
- 2012. június 25–27.** (hétfő délelőtti – szerda ebédig)
Lelkigyakorlat Szentlélek Szemináriumot végzetek számára.
Vezeti: Kármán János atya
- 2012. július 6–8.** (péntek vacsorától – vasárnap ebédig)
„Üdvösségünk reménybeli” (Róm 8,24).
Ezért „örvendünk a reményességben, bekezdjük vagyunk
Vezeti: Nemeshegyi Péter atya

Szent Gellért Lelkigyakorlatos Ház

2016 Leányfalu Mórincz Zs. u. 141.
Tel: 26/383-212, Fax: 26/383-302
<http://szentgellert.haz.katolikus.hu/>
email: szentgellert.haz@katolikus.hu

- június 7 (10.00) – 10 (13.00).
Ft. Dr. Gál Péter teológiai tanár GYÓGYÍTÓ lelkigyakorlat
- június 11 (10.00) – 14 (13.00).
Ft. P. Dr. Barsi Balázs lelkigyakorlat PÁPOKNAK ÉS DIÁKONUSOKNAK.
- június 15 (10.00) – 17 (13.00).
Ft. Varga László koposvári irodai igazgató lelkigyakorlat:
„Férfinak és nőnek teremtetten...”
- június 18 (10.00) – 21 (13.00).
Márta Papi Mozgalom lelkigyakorlat
- június 21. (10.00) – 24 (13.00).
Ft. P. Nemeshegyi Péter SJ lelkigyakorlat:
„Üdvösségünk reménybeli”

Életminőségüket, emberi méltóságukat tartják szem előtt

Erzsébet oltalmában – Pilisvörösváron

Boldogemlékű
Manherzt Erzsébet SJC testvér

Magyarországon az idősgondozás különféle formákban működik. Vannak nyugdíjsházák, vannak szociális és ápolási intézmények. Manherzt Erzsébet nagy gondolata az volt, hogy ezeket a többszintes idősgondozásban építette össze. Ezáltal arra is igyekszik rávenni az idős embereket, hogy gondoljanak életük utolsó egy-két évtizedére: életminőségük és emberi méltóságuk megőrzésére. – Ebben a szellemben működik a Szent Erzsébet Otthon Ápolási és Gondozási Központ Pilisvörösváron.

Az alapító, Manherzt Erzsébet, a Jézus Szíve Társasága tagja a kanadai Hamiltonban álmotda meg és valósította meg elsőként ezt az idősgondozási formát. Így akik itt élnek, nemcsak az Árpád-házi szent, hanem a huszadik századi Erzsébet gondoskodó szeretetét és oltalmát is élvezik. Hogy miként is működik ez a szisztéma, arról Sas D. Gyula vezető főtanácsadóval, Sprecher Zoltánné ápolási-gondozási vezetővel beszélgettünk.

Hogyan kerülhet be valaki a Szent Erzsébet Otthonba? – kérdezem a fiatal ápolási és gondozási igazgatóhelyettest, aki úgy kezdi a választ: attól függ, melyik szinten kíván belépni.

– Önálló életvitelre képes, saját nyugdíjjal rendelkező jelentkezőnek például a nyugdíjsházat tudnák ajánlani, ahol a férőhelyek száma 45. A nagy épületben 27 nm-es lakrészek, és kétszobás apartmanok (fürdőszobával, amerikai konyhával) várják az érdeklődőket, és vannak háromszobás, teljesen összkomfortos kis házak is, némelyikhez garázs is tartozik). Ezek valamelyikében vásárolhat magának bérleti jogot. Az alapterülettől függően ez az összeg ma hét és tizenhárom millió forint között van.

– Hozzátenném – mondja Sas D. Gyula –, hogy az adott összeggel nemcsak a bérleti jogot vásárolta meg magának az új lakónk, hanem „polgárjogot” is szerzett az intézményben: hogy amikor szükséges lesz, átkerülhessen a gondozási részlegbe, majd az ápolási intézetbe is. A kis házakban ezt követően havi húszezer forintos közös költség terheli a lakót, és ő fizeti a rezsi: a villany-, a gáz- és a vízfogyasztásának díját.

Meddig az anyám a házam?

– Élete végéig...

De ha leessen a lábáról, gondolom, átkerülök a gondozási részlegbe. Onnan tehát van visszatérés?

– Amennyiben komolyabb betegség lép fel, akkor az ápolási intézetbe kerül a lakó. Ott gyógyítják, ápolják, ami hónapokig is eltarthat. Ha önálló életre képes, akkor minden további nélkül visszatér a házába, apartmanjába, lakrészébe. Ha már nem képes önmaga ellátására, akkor a gondozási részlegben kiválasztunk egy megfelelő

lakrészt, és oda átköltözik. Ettől kezdve ez számít az „Ön tulajdonának”, és ez a lakrész akkor is az Öné marad, ha huzamos ideig tartózkodik az ápolási intézetben. Az életkor előrehaladtával, testi vagy mentális állapotának rosszabbodása miatt az ember egy idő után nem képes már az önellátásra, egyre több dologban szorul segítségre. Ekkor kerülhet a 170 férőhelyes gondozási részlegbe, ahol egy- és kétszemélyes (20, ill. 27 nm-es) lakrészek, valamint 40 és 60 nm-es apartmanok találhatóak. „Kívülről” éppúgy vesznek fel ide lakókat, mint a nyugdíjsházából, de az utóbbiak természetesen előnyben vannak, hiszen ők már az intézmény „polgárai”.

– Akár kívülről, akár a nyugdíjsházából kerül valaki a gondozási részlegbe, előbb el kell töltenie négy napot az ápolási intézetben – mondja Sprecher Zoltánné. – Ez igen alapos kivizsgálást jelent, amelyet három orvos (belgyógyász, pszichiáter-neurológus és reumatológus), valamint a szakápolók végeznek. Erre azért is szükség van, mert egy éve már a gondozási szükséglet megállapítása is az adott intézmény feladata, ami óriási felelősséget ró ránk. Csak olyan embert vehetünk fel ugyanis, akinek egészségi állapota ezt indokoltá teszi. Tisztában kell lennünk a belépők anyagi helyzetével is. A gondozási részlegben lakók után állami és kiegészítő egyházi normatívát kap az intézet, ez azonban nem fedezi ellátásuk, gondozásuk összes költségét. A különbséget a lakók által fizetett személyi térítési díjjal kiegyenlíteni, ami normális esetben a nyugdíj nyolcvan százalékáa, de nem lehet több 114 600-forintnál.

A „harmadik szint” az ápolási intézetet jelenti. Erre nem utolsósorban azért van szükség, mert a kórházba kerülés olykor erősen megviseli az idős ember pszichéjét. Ha súlyosra fordul az állapota, akkor természetesen a kórház következik, de sokféle kezelés, különböző nagy szaktudást igénylő ápolási feladatok házon belül is megoldhatóak, így az otthon lakót sok esetben nem szükséges kórházba vinni. Harmincöt férőhelyes ápolási intézetünk nyitott, tehát nem csak a házból kerülhetnek oda betegek – magyarázza az ápolási-gondozási vezető asszony. – A környéken nincs olyan intézmény, ahol az idős betegeket otthon ápoló családok néhány napra, egy-két hétre elhelyezhetnék hozzátartozójukat, ahol biztonságban tudhatnák őket – például szabad-ságuk idejére. A kétágyas szobában 4500, az egy-ágyasban 5000 forintba kerül az ellátás naponta. A gondozási részleg lakói számára ezek az egészségügyi szolgáltatások – egy bizonyos kereten belül – az intézmény költségére vehetők igénybe.

Az intézmény vezetőivel beszélgetve sok szó esett a pénzről. Ez azonban nem azt jelenti, hogy ez állna első helyen a gondolkodásukban, inkább azt, hogy realitástan tekintenek a feladatokra (biztonságosan kívánják működtetni a hatalmas intézményt), és lakóik valamint az érdeklődők számára is átláthatóan intézik a sok helyütt sokszor nagy homályban tartott anyagi ügyeket is, mert fontos számukra a bizalom.

– Alapítónk, Suster Elisabeth alapelve volt, hogy elsősorban ne a pénz döntsön arról, ki kerülhet be az intézménybe, hanem a rászorultság – emlékeztet Sas D. Gyula. – Élnek itt nálunk olyan emberek, akiknek a nyugdíja alig éri el az ötvenezer forintot. Ha mi elvinnénk ennek a nyolcvan százalékát, nekik tízezer forintjuk maradna egy hónapra...

Miközben ezeket az elveket képviselik, biztonságosan működhetnek kell az intézmény: vagyis a hiányokat pótolni kell. Nyilván nem véletlen, hogy Sas D. Gyula személyében egy nagy tapasztalattal rendelkező pénzügyi szakember az intézmény „intendánsa”...

Igen, a hiányokat pótolni kell. Nem akarom (folytatás a 18. oldalon)

elhallgatni: a kifejezetten kis nyugdíjas lakók esetében a felvételkor megkérdezzük a rokonoktól, be tudnának-e segíteni a térítési díjba. Gyakran vállalják is ezt, mivel tudják, a nagymama, a nagybácsi jó helyre kerül, színvonalas ellátásban részesül. Mert ebben az intézetben a szükséges szolgáltatás nívója nem attól függ, ki mennyit fizet. Hogy ez lehetséges, abban jelentős szerepe van a fenntartó alapítványnak. És annak a ténynek, hogy ami nyereség itt képződött, az tartalék-alapok képzésére fordított, valamint ésszerű beruházások megvalósítására szolgált. Nemrégiben például – nem kis ráfordítással – 25 százalékkal sikerült csökkentenünk a gázfelhasználásunkat, amely komoly megtakarítást tesz lehetővé a jövőben. A tovább súlyosodó gazdasági helyzetben, amikor szinte minden drágul, a gondozottak után kapott állami normatíva pedig egyre csökken, bevételi források után kell nézni.

Nyitnuk kell – mondja Sas D. Gyula. – Szó volt már a nyitott ápolási intézetünkről, de további lépéseket is tervezünk. Fizikoterápiás berendezésünk elsősorban, hatvan kilométeres körzetben nincs ehhez hasonló. Elhatároztuk: kívülről is fogadunk majd betegeket. Aztán feltettük magunknak a kérdést. Jól felszerelt tornatermünk van, kitűnő gyógytornászunk és masszőrünk: akkor miért ne próbálkozhattunk valamiféle „utórehabilitációval”, amire van kapacitás, és van igény is? A döntő lökést az jelentette, amikor pár hónapja az intézmény főigazgatója, Manherz Júlia doktornő (aki távoli rokona az alapítónak) otthon combnyaktörést szenvedett. A műtét után következett a szokásos tíznapos rehabilitáció. És ekkor jött a gondolat: folytassa itt nálunk a kúrát. Beköltöztött az egyik szobába, és három héten át vendége és páciense volt az általa vezetett intézménynek. A saját bőrén tapasztalhatta meg, hogy amit elgondoltunk, az jó.

Néhány jezsuita szerzetes és világi pap is lakik a házban, akik miséznek, gyóntatnak-áldoztatnak, látogatják az ágyhoz kötött betegeket, és ott imádkoznak a nővérekkel az utolsó percekben, a távozók ágya mellett.

A kertben, a kökereszt mellett kialakítottak egy kis emlékparkot, egy-egy törpefenyőt ültetnek minden elhunyt lakó emlékére, nevüket pedig márványtáblán örökítik meg. Az első fenyőt az alapító, Manherz Erzsébet nővér emlékére ültették. Hiszen az itt lakóknak Erzsébet oltalmában telnek ezek az esztendőik.

Kipke Tamás

Szent Erzsébet Otthon

Ápolási és Gondozási Központ

Az Otthon tulajdonosa, a Szent Erzsébet Otthon Társaság (Ontario, Kanada), fenntartója a Jézus Szíve Társasága. Az alapító, a boldogemlékü Manherz Erzsébet SJC testvér elképzelése alapján lett kialakítva az a három lépcsős rendszer (gondoskodás-gondozás-ápolás), amelynek lényege, hogy a gondoskodást elkezdjük már aktív nyugdíjas korban a Nyugdíjsházban, amikor még el tudja látni magát az idős ember, de nem árt az odafigyelés betegsége idején, és jölesik a társaság, a közös programok. Ha a lakó egészségi állapota megromlik, és nővéri segítségére szorul, gyakran kell orvost hívni, vagy ágyhoz kell hozni az ételt, ebben az esetben kerülhet a Gondozási Intézetbe, illetve, ha egészségügyi szakállásra van szüksége, akkor veheti igénybe Ápolási Intézetünk szolgáltatásait.

Ennek a szolgáltatás rendszernek a kialakításával az idős emberek biztonságérzetét szeretnénk segíteni. A szolgáltatás célja, hogy mint egyházi jogi személy, a szociális és egészségügyi törvény, valamint egyéb jogszabályokban meghatározottak alapján működjön, az ellátásra szorult személyeknek széleskörű, szakmailag magas színvonalú ellátást biztosítson, és a kliensek jogos elvárásait maradéktalanul teljesítse, és a lelki életük is gazdagodjon.

Az intézetben belül biztosítani kívánjuk az idős ember állapotának megfelelő szakirányú

ellátását, nyugalmát, betegségből való lábadozását, enyhíthjük fizikai és pszichés fájdalomát, a magányos idősöknek a kapcsolatteremtés és szórakozás lehetőségét, a beköltözés lehetőségét függetlenül az egészségi állapotától, mindez úgy történik, hogy figyelemmel kísérrjük az idős kor sajátosságait. Lakóink lelki egyensúlyáról az intézményben élő világi és jezsuita atyák gondoskodnak. Az intézmény ISO és MEES minőségi tanúsítvánnyal rendelkezik.

Nyugdíjsház

A Nyugdíjsházba történő felvétel nem függ a részorvultástól, vagy egészségi állapottól. A vezetőség dönti el, hogy kit vesz fel, mert ez a tevékenység nincs az államilag finanszírozott körben, ezért jellemezhető sorrendben történik a felvétel.

A Nyugdíjsház lakóival bérleti szerződést köt az Otthon. A bérleti díjat egy összegben kell megfizetni. A díj befizetésével élete végéig bérleti jogot vált a lakó. Ha öt éven belül úgy dönt, hogy még sem szeretne itt élni, akkor részére az intézmény időarányosan visszafizeti a bérleti díjat. A felvételhez szükség van orvosi igazolásra.

A lakrészt beköltözéskor kifogástalan állapotban adjuk át a lakóknak. Tekintettel arra, hogy az egyszerű díj befizetésével bérleti jogot vált meg a lakó, ezért a kötelezettségek is a klasszikus bérleti jogviszonyhoz hasonlóak. A Nyugdíjsház lakói igénybe vehetik az Otthon által nyújtott különböző szolgáltatásokat, külön térítési díj ellenében.

Nyugdíjasház árai

Közös költség:

Sorházak tekintetében: 20.000 Ft/hó, valamint a közüzemi díjak mérőórák alapján külön kerülnek elszámolásra.

Nagy épületben való elhelyezés esetén:

32.000 Ft/fő/hó, továbbá közüzemi díj: 786 Ft/m²/hó, valamint 12.000 Ft/hó mosatás.

Külön térítés ellenében igénybe vehető szolgáltatások:

24 órás nővérszolgálat: 25.000 Ft/hó/fő.

Napi háromszori étkezés: 26.000 Ft/hó/fő.

Takarítás hetente: 7.000 Ft/hó.

Kórházba, szakrendelésre szállítás, betegkiszárlóval: 15.000 Ft/hó/fő.

A helyi rendelőintézetbe történő szállítások ingyenesek.

Kirándulásokon, programokon való részvétel: 5.000 Ft/hó/fő.

Fizioterápia és gyógytorna kúraszerűen.

A fenti szolgáltatásokat alkalmanként is igénybe lehet venni, ebben az esetben az árak is ehhez képest változnak.

Gondozási Intézet

Gondozási Intézetünk, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján, normál gondozási szerződést köt az újonnan felvett lakóival. A bekerülés feltétele, a napi 4 óránál több gondozási szükséglet, és annak kivizsgálása. A gondozási szükségletet az Intézményünk állapítja meg. Ennek során a jelentkezőnek egészségügyi vizsgálaton kell átesnie, illetve figyelembe vesszük az egyéb körülményeit is (lakás, család, eleltség, magányosság stb.).

A vizsgálatot lakhelyén és az Otthonunkban végezzük, ehhez a jelentkezőnek öt napot Ápolási Intézetünkben kell töltenie, miután a jelentkezési adatlapot kitöltötte. Kérelemhez a háziorvos igazolását is csatolni kell, valamint minden egyéb dokumentumot, amely a jelentkező betegségeit igazolja. (pl.: kórházi zárójelentés)

Ezzel egy időben jövedelemvizsgálatot is indítunk. Csak ezután – amennyiben a törvényi feltételek fennállnak – köthető szerződés és költözhet be a lakó. A havi térítési díj a megállapított jövedelem 80 százaléka.

Ápolási Intézet

Ápolási Intézetünk, az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV törvény alapján végzi tevékenységét. Az ápolási intézetben történő ápolási tevékenységen értjük a kórházi kezelést nem igénylő, az ápolási intézet keretei között biztosítható, egészségi állapot helyreállítását célzó szakápolói tevékenységet.

Az ápolás személyre szabottan, a beteg szükségletének figyelembevételével történik. A hagyományos orvosi szemléleten túl, célunk az önellátási képesség minél előbbi visszanyerése. Ezzel az ellátással tehermentesítjük a beteg hozzátartozóit, hiszen nem mindenki tudja megoldani a napi 24 órás felügyeletet a beteggyógy mellett, amíg ő dolgozik. A bekerülés feltétele, a jelentkező utolsó kórházi zárójelentésének bemutatása, illetve a háziorvos ajánlása és az intézmény jelentkezési lapjának kitöltése, valamint az intézeti orvos vizsgálata.

Az ápolási tevékenységünk nem közszolgáltatás, tehát a beteg térítési díjat fizet, melynek mértékét a szerződés tartalmazza, a speciális ellátások önköltségesek. A betegek elhelyezése igénylés szerinti sorrendben történik, a férőhely kapacitás betöltéséig, 1 – 2 ágyas szobákban.

Ápolási Intézet árai
2012. évben

Napi díjak:

Kétágyas kórterem: 4 500 Ft/nap/ágy.

Egyágyas kórterem: 5 000 Ft/nap.

Az égy ágyra jutó napi díj, az alábbi alapszolgáltatásokat tartalmazza: Fekvő hely, napi 3-szori étkezés (diéta), napi takarítás, 24 órás nővér felügyelet + ápolás (fiziológiás szükségletek kielégítése, higiénés szükségletek kielégítése).

Napi orvosi felügyelet (vizsgálat, gyógyszerfelírás, beutaló kiadása).

Szakorvosi ellátás (vizsgálat, fizioterápiás kezelések kiírása, gyógyszerfelírás). Ágymű és hálóruha tisztításának biztosítása. Alapkezelések és vizsgálatok: inzulin beadás, vérnyommérés, EKG, vérvétel, sebellátáshoz szükséges fertőtlenítők, injekcióhoz szükséges eszközök. Infúzióhoz szükséges eszközök. Az intézmény által biztosított tololkocsi, járókeret használata.

Külön térítés ellenében igénybe vehető szolgáltatások

Mini laborban végzett diagnosztikai vizsgálat:

- Májfunkció,
- Koleszterinmérés,
- Vércukormérés, stb.

Fizioterápiás kezelés:

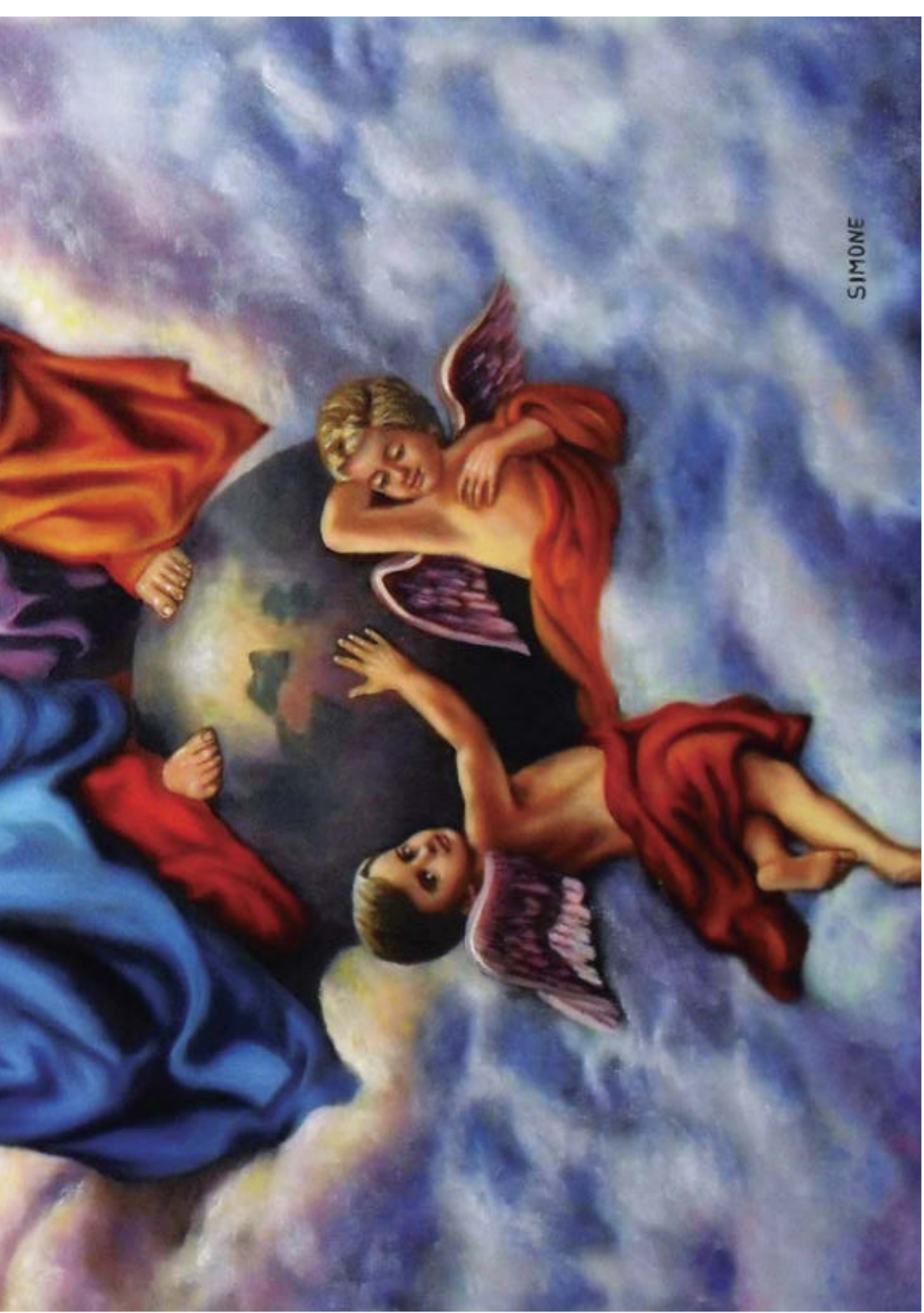
- Berner matrac,
- Lágylézer,
- Biopton lámpa, stb.

Gyógytorna, gyógymassázs, pedikúr, manikűr és fodrászat, reflexológia

Elérhetőségeink: 2085 Pilisvörösvár, Szent Erzsébet u. 135. Telefon: 06 26 332 131, Fax: 06 26 330 287 Kapcsolattartó: Siklósi Katalin. honlap: www.szoot.hu e-mail: szoot@szoot.hu

Szent Kereszt
POSZTER

SIMONE

Szenvedéstörténet – Jézus halála

Mt 27,45: „A hatodik órától sötétség lett az egész földön a kilencedik óráig.” A római őrbeosztással találkozhatunk itt, mi szerint a nappal 12 órára osztották be, az első óra reggel 6 a mi időbeosztásunk szerint. A római 3. óra reggel a mi 9 óránk, a római 6. óra a mi délünk, a római 9. óra a mi délután 15 óránk. Ez az **ima-órák** beosztása is a szerzeteseknél a mai napig. A **húsvéti bárányokat** a templomtéren délután fél 2-től kezdték levágni, Jézus a mi húsvéti bárányunk (1Kor 5,7) ugyanakkor vált áldozattá a kereszten. A 3 óras sötétség, Isten **ítéletének** a jele, az **Ószövetség rend vége**. Az Ószövetségben is az ítélet ideje a sötétség. Isten a sötétet jelzi, hogy Jézus megölése gonoszított, habár benne volt az üdvírtvenben.

Mt 27,46: „A kilencedik óra körül Jézus hangosan felkiáltott: >Éli, Éli, lemá szabaktáni?< Azaz Istenem, Istenem, miért hagyta el engem?” (Zsolt 22,2) Az arám szavak idézetek a 22. zsolnárból. Aki szorongattatott helyzetben imádkozik, igazából tudja, hogy Isten nem hagyta el, legfeljebb csak **engedi**, hogy az ember átélje teremtet voltát. Jézus a mi **szenvedésünket**, halálunkat élte át, de – én Istenemnek – szólítja az Atyát, tehát kifejezi **bizalmát**.

Mt 27,49: „A többiek pedig így szóltak: >Hagyd csak, lássuk, eljön-e Illés, hogy megszabadítsa?<” Gúnyt űznek Jézus felkiáltásából is, Illés héberül **Elijahu**. Jézus korában a szidók, **segítő szentnek** tekintették, aki kiállt az igazak mellé.

Mt 27,48: „Az egyikük mindjárt elszaladt, hozott egy szivacsot, ecetbe mártotta, és nádszárra tűzve inni adott neki.” Zsolt 69,22 A szegények üdítőitala a savanyú bor vagy **ecettel kevert víz** volt. A katonák is használták az ecetes vizet. Jézus ezt nem utasítja el, mert ez nem bódító ital. Abban a testhelyzetben nem tudott volna inni, ilyen kiszolgáltatott állapotban vagyunk a kórházban is, mikor műtét előtt-után száraz a szánk, de nem szabad, nem tudunk inni, ilyenkor a műtősök, ápolónók, **vizes géz** tesz a szánkra.

Jn 19,28 említi, hogy a katona Jézus – **szomjazom** – felkiáltására cselekszik. Azért kiáltott fel Jézus így, hogy teljesejdenek az íráások, alkalmazkodott, hogy Isten terve az apró részletekig megvalósuljon.

Mt 27,50: „Ekkor Jézus ismét hangosan felkiáltott, és kiadta a lelkét.” Nagy hangon kiáltva

adta ki a lelkét, amit az Atyának ajánlott. Az utolsó kiáltást a centuriónak kötelessége volt meghallgatni, ott maradni a kivégzett mellett végig.

Mt 27,51: „**Es íme a templom függőnye kettészakadt felülről az aljáig, a föld megrendült, a sziklák megrepedtek.**” Az Ószövetség a végéhez ért, a **végős idő** megkezdődött. A templom épületét a függőny kettőszította a szentek szentjére és a külső szentélyre. A függőny kettéhasadása azt jelzi, hogy a **templom megszűnt kiváltságos szentély lenni**. Az igazi **menyeli szentély nyitva** áll az emberek előtt, **mindenütt** lehetséges imádni Istent. A földrengés az Ószövetségben az Isten **átvonulásának** a jele, a sziklák meghasadnak Isten szavára, közeledésére.

Mt 27,52: „A sírok megnyíltak és sok elhunyt szentnek feltámadt a teste.” Mt 27,53: „Feltámadása után előjöttek a sírokból, bementek a szent városba, és sokaknak megjelentek.” Az igazak feltámadnak, mert Jézus **legyőzte halálával** a halált. De csak akkor jelennek meg, amikor Jézus feltámadt.

Mt 27,54: „A százados pedig és akik vele együtt őrizték Jézust, a földrengés és a történet láttán nagyon megrémültek és azt mondták: >Ez valóban Isten Fia volt.<” **Keresztény hitvallás formulával** vallják meg hitüket. Aki így viseli el a halált, akinek halálakor ennyi jör történik, az az ember a pogány szemében Isten Fia. Mk, Lk és Jn említi Jézus halálakor a beálló sötétséget, amely **naptögyatkozás** vagy homokvihár lehetett.

Mt 27,55: „Volt ott sok asszony is, akik messziről figyeltek, azok, akik Galileából követték Jézust és szolgálták neki.” A galileai asszonyok a tanító körutakon gondoskodtak Jézusról.

Mt 27,56: „Köztük volt **Mária Magdolna, Mária Jakab és József anyja és Zebedeus fiainak anyja.**” A Magdolna név a **Magdala** arám nevű településre utalhat, ahol lakott, jelentése **torony**, a Galileai-tó partján található. Lukács és Márk szerint Jézus **hét ördögöt** űzött ki belőle. Az ördögűzés gyógyítást jelent, tehát valamilyen **súlyos betegség** volt, és **nem rosszlelő** nő volt. Jómódú lehetett, ha húsvétkor illatszereket tudott vásárolni. Ő a bűnbánó nő Lk 7,37. **Mária = Jakab és József anyja** a Mt 13,35-ben említett Jézus négy testvérének, rokonainak az anyja. Jánosnál Mária, **Kleofás felesége**. Zebedeus fiainak anyja Márknál Szalóme. Még sokan mások is álltak a kereszttel alatt.

János evangélistánál a kereszt a kegyelem kiadásának a **jelképe**, ő a gúnyolódókat nem helyezi a kereszt alá, hogy ne törje meg a jelenet **Ünnepélyességét**, olyanokat állít oda, akik tisztában vannak a misztérium nagyságával, Jézus **édesanyját és a szeretett tanítványt**, vagyis saját magát. Jézus az utolsó percben az **édesanyjától gondoskodik**, János apostolnak ajánlja. Jelképévé válik mindazoknak, akik elfogadják hitben Jézus keresztjét, kitartanak mellette. Szűz Mária az egész egyház szimbólumává válik. János a saját házába fogadta. Szűz Máriaiban anyai **közbenjárót** láthatunk.

János evangéliuma szerint a zsidó vezetőék nem akarják megszegni a törvényt, kettős ünnep következik, jön a húsvét és a szombat estétől, mert napnyugtától számították, kezdték a napokat. MTörv 21,22-23 előírása szerint nem maradhatott **felakasztott** ember másnap a fán, még aznap el kellett temetni, ezért kéri Pilátust, hogy **siettesse** Jézus halálát. Ennek módja a rómaiaknál az volt, hogy összetörték a keresztre feszített csontjait. De mivel Jézust már úgy lát-

ták a légiók, hogy meghalt, **lándzsával** döfték át az oldalát, hogy biztosan meg legyen yőzödve a halál beálltáról.

Jézust a **jobb oldalon** érte a lándzsaszúrás, az 5. és a 6. borda közt, valószínű, egy **lovas** katon a szúrta meg, a hagyomány szerint **Longinus**. A szúrás **8 cm** utat tett meg a jobb tüdőben, felnyitotta a **szívburkot**, elérte a jobb pitvart. Ha élő embert ért volna a szúrás, **légmell** keletkezett volna, vagyis a tüdő összezsugorodott volna, mert helyet ad a szívből kiömlő vérnek. Akik nehéz halátlusát vívnak, a szívburkot megtelik **vér-savóval**-vízzel, ami a vérrrel kiömlött Jézus sebéből.

Márk, Jézus tudatos halálával, ártatlan szenvedésével fejezi ki, hogy **Ő Isten Fia. Máté** a zsidó-keresztényeknek bizonyítja a szenvedéstörténetben is, hogy Jézus a zsidóknak megígért **Messiás. Lukács** a **bűnösök üdvözítőjeként** mutatja be, a szenvedés Isten tervének a része. Jézus előre tud róla, tanítványai előtt is felfedi. Kiemeli a politikai vádak hamiságát, többen kijelentik ezt, Pilátus, Heródes Antipász, a jobb

lator, **János a Messiás királyi** fenségéből sejtet meg valamit. Krisztus keresztje határozza meg a keresztény **teológiát**.

A sebből **vér és víz** folyt ki, a vér **szétesését** mutatta é, tehát bekövetkezett már a halál. Zak 12,10-ben „**rám emelik majd tekintetüket, akit átszúrtak**” **jövendölés** teljesedik be. Jézus oldalának megnyitása Jézus **szeretetének** kiadását jelenti, oldalából született az **egyház**. A vér a **kegyelem** kiadása, a kegyelem eltölti az egyházat, örök életet ad, a víz a **Szentlélek** kiadását jelzi. A vér és víz jelképezi a **keresztséget** és az **eucharisztia**t. A kereszthalál az egyház és a **szeneségek** forrása.

A kereszthalálnak csak **másodlagos** okai az ostorozás folytán beállt szívgyengeség, vérvesztés, a keresztre szegezés folytán támadt vérmérgzés, elsődleges oka Jézus akarata, hogy miniket megváltson.

Papp Nóra

Jézus mondá: Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet

Pünkösöd – a kereszténység bölcsője

Most felhőtlen kék ég alatt áldott csend vesz körül. Reménykedem, hogy így lesz az Pünkösöd szent ünnepén is. Egyik példaképeimtől tanultam, hogy mondani-valómat tagolnom kell: így először a Bibliában leírt történekekről szólnék, majd a „Lélek” szóról, fogalmáról s végül, de nem utolsó sorban Isten Szent Lelkének fontosságáról, a Szentlélekről.

Keresztény testvéreim sokan ismerik mindazt, amely húsvét után ötven nappal történt, de én azokhoz is szólnék, akik az Apostolok Cselekedetei 2. rész tartalmát talán nem annyira ismerik. **Mindezt természetesen nem szó szerint rögzíteném.** E napon az Apostolok Jeruzsálemben gyűltek össze. A helyiségben egyszerre szélszerű zúgás támadt. Láng jelent meg a fejük felett kis lángnyelvek voltak: a Szentlélek jelent meg, Hirtelen csoda történt: mindegyikük bármely nyelven volt képes szólni. Az épület előtt sokaság gyülekezett: zsidók, arabok, rómaiak s más nemzetek fia. És folytatódott a csoda: mindenki saját nyelvén hallhatta az apostolok lelkesítő, buzdító, Isten elvárásairól szóló szavait. Mindez még a kételkedőket is meggyőzte. Mindez a szent kerestség felvételére ösztönzött s arra, hogy hazatérve ugyanerre buzdítsanak s Isten ígéjének befogadására. Különösen Péter

apostol szavai érintették meg a tömeget, aki a kerestség felvételére buzdított társaival s Jézus bűnbocsátó hatalmáról szólt. Mindezek hatására, visszatérésük előtt, mintegy háromzren keresztelkedtek meg.

Igen: e naptól számítjuk a kereszténység létrejöttét, megalakulását. És most beszéljünk egy keveset a Lélek szóról, fogalmáról. E szó fontosabb, mint gondolnánk. A minden nyelvben szerepel (így például angolul soul, németül seele), de szép és olyan sokszor csorbított magyar nyelvünk is igencsak sokszor használja: lelkiismeret, lélekszava, lelkesen és elszállt

lélek, és még sorolhatnám. Isten minden újszülöttnék testet és lelket ad s azt várja, hogy gyarló és múló életünk során azt minél tisztábban örizzük meg s időnként vétkjeink megvallása után, bűnbocsánatot kérve tisztítsuk meg azt.

En sokad magammal hiszem és vallom: halálunk után csak testünk porlad el, lelkünk örökké áll. S végül a Szent Lélekről, mint Isteni személyről. Tartok tőle, hogy sokan még hívők is valamilyen mellékes tényezőnek tartják, holtl nem az Feladata igen fontos: **Ő teremt kapcsolatot a másik két Isteni személy s az ember között.** Ha mi Istenhez fohászokunk, dadogó szavainkat mintegy **Ő fordítja le Isten s az Úr Jézus nyelvére.** Mindezt magam is csak mintegy jelképesen s nagy alázattal tudom gondolatba formálni, szavakkal leírni...

Most reménykedem – Pünkösöd után –, hogy a két szent ünnepnap nem csupán a népi hagyományok felelevenítésére, pihenésre szolgált, hanem gondolkodásra is serkentett. A fentiek átgondolására kívánok teljes szívvel nyugalmas, szép napokat és órákat.

Bayer Emil

Aprilis 29-én rendezték meg immár 23. alkalommal a felvidéki magyar katolikusok legnagyobb imatalközzését, a Komáromi Imanapon a Szent András plébániatemplomban Jó Pásztor vasárnapján. Az első Imanapra 1990 Pünkösdvasárnapján került sor, azóta magyar papi, szerzetesi hivatalosokért és magyar főpásztorért imádkoznak kitaróan papok és hívek egyaránt. A Komáromi Imanapokat Lénár Károly atya vezette és szervezte haláláig, majd pedig a 2006-tól a Pázmáneum Társulás, a Jópásztor Társulással és a Komáromi Római Katolikus Egyházközséggel karöltve szervezi meg. A cél továbbra is rendületlenül az, hogy a Szlovákiai élő magyar katolikusok egy önálló jogkörrel felhatalmazott, magyar ajkú és magyar szívű főpásztorat kapjanak.

A lelki program szentségimáddal kezdődött, amelyet Lépes Lóránt atya vezetett. A keresztúti ájtatosságra a Nádor utcában került sor, amelyet Regőczy István Mindszenty keresztútja elnevezésű gondolatainak elmélkedéseivel jártak végig a papok és hívek Farkas Zsolt atya vezetésével. Hagyománnyá vált, hogy a lelkütyák felváltva vitték a Komáromi Imanap keresztjét az egyes stációkig, így volt ez idén is.

A szentmise előtt került sor ThDr. Karaffa János atya előadására a Mindszenty-emlékév alkalmából, amelyet a Felvidéken a Pázmáneum Társulás hirdetett meg. Az elmélkedés keretén belül az előadó felidézte a hercegrímási életének főbb mozzanatait, különösen kitért azokra az időszakokra, amikor Isten próbára tette szolgáját. Munkássága és hűsége Egyháza és nemzete iránt példaelegetűk előttünk is – fogalmazott a lelkütya. Az előadást a Nóna, a délutáni imaóra követte Nagy Péter egyetemi lelkes előimádkozásával. Délután négy órakor felúgltak a Szent András templom harangjai, jelezvén, hogy ünnepi szentmisére kerül sor az ősi templom falai között, amely méltán pályázhatna a püspöki székesegyház címére, úgy mint a felvidéki magyarság lelki-szellemi központjának katedrálisa. Ehhez azonban még a felvidéki magyar püspök ki nevezésére is szükség lenne, amely azonban még mindig várat magára. Ebben az évben Jó Pásztor vasárnapján Mons. Orosch János püspök, a Nagyszombati Főegyházmege magyar híveinek helynöke érkezett Komáromba, hogy oltártésvérelvel együtt matassa be az ünnepi főpapi szentmisét. A püspök atyát Elek László lelkütya üdvözölte a komáromi egyházközség és a szervezők nevében. A szentmise olvasmányait és könyörgéseit papnövendékek, egyetemisták és a Marianum Egyházi Iskolaközpont diákjai olvasták fel. Az evangélium üzenetét Balga Zoltán ipolyásági káplántól hallgatták meg a résztvevők. Orosch János püspök atya szentbeszédében a papok krisztusi szolgálatát, a hívekkel

való kapcsolattartásra, az alázatosság és szegénység megtartására buzdította a lelkütyákat. A híveket pedig további imára kérte és beszámolt arról is, hogy a sok évi imádságnak is vannak jelei, hiszen több magyar fiatal is jelentkezett már papi szolgálatra. Örömmel nyugtázta azt is a főpásztor, hogy a pozsonyi magyar hívek közkedvelt plébánosa, Hal'ko József immár segédpüspökként tevékenykedik majd. Az áldozati adományokat minden évben más és más egyházközség hívei viszik az oltár elé népviseletbe öltözve. Idén a kicsindi egyházközségből érkeztek magyar népviseletes lányok, hogy az Úr a színe elé járuljanak adományaikkal.

A szentmise végén Farkas Zsolt atya a szervezők nevében megköszönte Orosch János püspök, Mahulányi József szercebényai helynök, valamint a megjelent lelkütyák részvételét. Ugyancsak köszönetet mondott a zarándokoknak, akik több egyházközségből és egyházmegyéből – Felvidékről és az anyaországból egyaránt – autóbusszokkal és autókkal érkeztek az imatalközzőra. A szentmisén részt vettek a közelet képviselői és a felvidéki magyar közösség vezetői:

Ékes Ilona, a Magyar Országgyűlés képviselője, Halz József, a Rákóczi Szövetség elnöke, Berényi József az MKP elnöke, Csáky Pál közírő, valamint a felvidéki magyarok pártjának több tagja is.

Mahulányi József, a magyar ajkú helynökök nevében mondott köszönetet a szervezőknek és további imára kérte a jelenlevőket. Karaffa János, a Pázmáneum védnök-elnöke ismertette a Társulás további programjait, így a május 23-i Mindszenty-konferenciát, amelyre Zselzelen kerül sor, valamint bemutatta a Jópásztor Hírlevelet és a Mindszenty-imafüzetet, amelyet a Komáromi Imanap alkalmából jelentetett meg a Társulás. A Komáromi Imanap egyben a Hit évére a Pázmáneum Társulás által meghirdetett Imakilenced első állomása volt, a következő alkalomra az Anyaországban, a Győr-Gyárvárosi Egyházközségben kerül sor, május 27-én, vasárnap délután.

A XXIII. Komáromi Imanap résztvevői üdvözölő nyilatkozatot intéztek XVI. Benedek pápához. A levélen egyrészt köszöntik a Szentatyát 85. születésnapja, valamint pápává választásának 7. évfordulója alkalmából és kéri imáik meghallgatását, amelyekben immár több mint két évtizede könyörögnek a felvidéki magyar katolikusok a magyar papi és szerzetesi hivatásokért, valamint a lelki gondozásukkal külön megbízott magyar főpásztorért. Az üdvözölő nyilatkozatot a résztvevők a szentmise után aláírhatták, amelyet később a szervezők juttatnak el XVI. Benedek pápához. A szentmise végén ünnepélyes hálaadó imádság és ének is elhangzott a Szentatya megválasztásának 7. évfordulója alkalmából majd Orosch János püspök szentségi áldást adott Komárom városára a kórmenet végén. A szentmise a Pápai és a Magyar Himnusz éneklésével zárult, majd a Boldogasszony Anyánk c. népének, egykori himnuszunk alatt vonult ki a püspök a főpásztorral együtt a Szent András templomból. A komáromi plébánia udvarán szeretetlakomán vettek részt a zarándokok, akik emléklapot és a Jópásztor Hírlevelet kapták ajándéku.

Karaffa Attila (Pázmáneum)

120 éve született Mindszenty József bíboros hercegprímás

Huszonzhét évig volt Zalaegerszeg plébánosa

Mindszenty József bíboros 120 éve született, és nekem el kellett zárándokolnom Zalaegerszegre és Szombathelyre, ahol az ünnepi Szentmiséken a Jöisten kegyelméből részt vehettem 2012. március 30–31-én.

Korán reggel indultam a Déli pályaudvarról, mert úgy gondoltam, hogy nem lesz helyem Kelenföldön, tévedtem, mert rajtam kívül senki nem jött ezen a vonaton Zalaegerszegre a Bíboros úr szentmiséjére. Tíz órára értem oda, innen még négy megállóit kellett mennem a Mária-Magdolna templomig, ahol már elkezdődött az ünnepi mise, és Veres András Szombathelyi püspök úr akkor kezdte el a szentbeszédet, amelyben Mindszenty bíboros úr csodálatos életét méltatta. Szentmise után megoszorúzták a Mindszenty szobrot.

Délután a Zárdában – ahol az iskolát Mindszenty József bíboros úr alapította –, 14 óraker Emlékkonferenciát tartottak a Mária-Magdolna Plébánia, az olai Jézus Szíve Ferences Plébánia, a Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium, Zalaegerszeg Város Önkormányzata és a KNDP helyi szervezete szervezésében. A konferencián neves előadók mutatták be Mindszenty-Pehm József lelkipásztori tevékenységét. Az előadás helyszíne a Notre Dame nővérek zárdakápolnájában volt,

amire én is átmentem. Másnap reggel fél 9-kor indult a Zárdától a busz Szombathelyre, a pedagógusokkal mentem. Fél 11-kor kezdődött a püspöki Szentmise. A hatalmas Székesegyház zsúfolásig megtelt, tele volt székekkel. Én kint vártam a bevonulást, és nem tudtam az egyházmegye papjait megszámolni, de 60-70 körül lehetnek. Az iskolások sorfalloal fogadták a püspököket, Dr. Erdő Péter bíboros, prímás, Budapest-Esztergom érseke pedig áldást adott a hívekre. Megható homíliát mondott.

Az ünnepi szentmisére a magyar főpásztorokon kívül az apostoli nuncius és a szomszédos egyházmegyék püspökei is meghívtást kaptak. A Szentmise után emléktáblát avattak az évforduló alkalmából.

A Székesegyház mellett van a könyvtár és kollégium, ahol vendégül látták az egyházi főméltóságokat, majd a meghívott vendégeket is.

Egy kis sétát tettem a Főtéren, ahol fényképeztem a ragyogó időben. Majd 2-kor busszal kimentem a pályaudvarra, ahol megvettem az Inter-Cityre a helyjegyet hazafelé.

Azóta sem győzők hálát adni a jó Istennek, ezért a

felejthetetlen úttér, és Mindszenty bíboros mielőbbi boldoggá avatásáért minden nap elmondom a kéri imát.

Tanuljunk Mindszenty bíboros életéből, aki Édesanyját úgy szerette, mint az Úr-jézus Szűz Máriát, a szegényeket határtalanul segítette. Szigorú volt elsősorban magához, de híveihez is, sokat fáradozott templomok, plébániák, szerzetes házak építésén, bőjtölt, vállalta a nehéz kereszt-hordozást, nemcsak itthon népéért, hanem a nagyvilágban szétszórodott magyarsá-gért is. Amikor már idős és beteg volt, még a világ távoli országaiba is eljutott. Tanulhatunk tőle, aki 1947–1948 december 8-ig tartó Boldogasszony évét hirdette meg. Az egész országot átfogó zárándoklatok, lelkiigyakorlatok, sőt 1947. szeptember 14-én a Városmajorból százezres férfi zárándoklat vonult Mária-remetére. Ő ezt az utat kétszer is végigjárta, és idén 2012. szeptember 15-én reggel ennek az emlékére 65 év után újra legyünk minél többen, így is kérve az Ő boldoggá avatását. Egy hálás zárándok Fotó és szöveg:

Szilvásiné Mária

Mária-Magdolna mise

Mindszenty dombormű

Püspöki bevonulás

A zárta épülete

Jászai Mari-díj (1974)
 Filmkritikusok díja (1979)
 Filmkritikusok díja (1981)
 San Remó-i fesztivál legjobb női alakítás díja (1981)
 Chicagói Ezüst Hugó-díj (1981)
 Érdemes művész (1982)
 Erzsébet-díj (1993)

Esztergályos Cecília Jászai Mari-díjas, Érdemes művész és még sok más díjjal kitüntetett színművésszel beszélgetek a József Attila Színház kávézójában, hitről-művészetről-értékről. Kérek, hogy először a gyerekkorodról beszélj a magazin Olvasóinak.

Katolikus családban születtem. Voltam első áldozó, igaz bér málkozni nem bér málkoztam. Naponta imádkoztam, és imádkozom a mai napig. Hit nélkül nem is tudnék élni. A hit az ember legbensőbb titka. Nem szívesen beszélék erről, mert soha nem szerettem azokat, akik külsőleg mutatják ezt meg, és élni már nem úgy élnék. Úgy van ez, ahogy a sebész mondja, hogy a műtőasztalon nem látott még ateistát. Soha ne hivalkodjon az ember a hitével, ezek bensőbb dolgok, igaz tagadni sem tagadtam. Az 1986-ban megjelent könyvemnek is az „Adj Békét Uram!” címet adtam. Hit, béke, egészség fontos része az életünknek. A mai napig mindent megköszönök a Jóistennek. Nem csak akkor kell keresni az Isten, ha kérni szeretnénk, hanem mindig.

Soha nem gondoltál arra, hogy külföldön is megmérsd magad?

Nem gondoltam, akkor még másképpen

A HIT az ember legbensőbb titka

volt. Első diplomám, 1960-ban, mint táncművész szereztam meg az Állami Balett Intézetben, kitűnő eredménnyel végeztem. 1960–1963-ig voltam a Pécsi Balett szólotáncosa. A balerina pályám nem úgy alakult, ahogy szerettem volna. 1961-től forgattam négy nagy illetve kisfilmet. A „Te”, a „Tücsök”, a „Pénzcsináló”, és az „Aranyfej” című filmeket. Ez a négy film inspirált arra, hogy elvégezzem a Színművészeti Főiskolát. 1968-ban megszereztem második diplomám. A Thália Színházban Kazimír Károly fantáziát látott bennem és szerződtetett. Sok jó szerepet kaptam, amiben megmutathattam a tehetségemet, többek között Móricz Zsigmond: Csibe; Bródy Sándor: A dada; Petruska; Miss Arizona. Tizenhét évig voltam kegyeltje a sorsnak.

Emlékszem ebben az időben szerződtött Rátonyi Róbert is a színházhoz. Egy prózai darabban játszott szerepét, amelyben Te, meg egy nagyon idős asszonyt alakítottál. A színetben mindenki rohant megnézni a szereposztást, hogy kis játssza a szerepet, mert annyira jó voltál benne. Ezt csak azért meséltem el, hogy nem mindig kell felszerez ahhoz, hogy felfigyeljenek a színészre.

Így van. 1984-től a Nemzeti Színház, 1990-től a Veszprémi Petőfi Színház tagja voltam, majd vissza a Nemzetibe.

Közben volt a Familia forgatása, és 2004-től a József Attila Színház szerződtetett. 1973-ban Jászai Mari-díjjal, 1982-ben pedig Érdemes Művész címmel tüntettek ki.

Férfjével, dr. Fonyódi Péterrel

Mici néni két élete

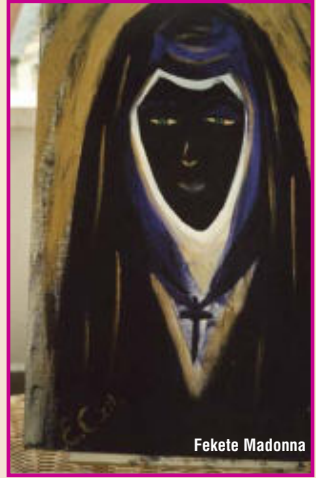

rekek miatt. A magánéletemben mindig szerettem volna saját családot, de nem így alakult az életem. Valószínű, hogy a Jóisten így akarta, és ezt így kell elfogadnom. Huszonhét éve élünk együtt a férjemmel boldogan, dr. Fonyódi Péterrel. Ha az anyai érzést csak a sorozatban éltem meg, a nagymama szerepet már a valóságban is, hiszen a férjem révén unokáinknak örülhetünk. És az öcsém dr. Esztergályos János révén a legkisebb fiát is dédelgethetem.

Soha nem csinálsz titkot a korodból.

Miért csinálnék. Közel a hetvenhez még elég sokat játszom. Tanulni, szerepet tanulni soha nem szerettem. Játszani annál inkább. Örömmel lépek a közönség elé, ez egy kicsit kényszer is,

Saját kiállításán

Fekete Madonna

A Familia Kft.-ben

hiszen a megélhetéshez, banki törlesztéshez szükség van a pénzre. Valószínűleg azt már nem fogom megtapasztalni, milyen, ha csak hobbi-ból játszom.

Egy új oldaladról is bemutatkoztál. Kerámiázól és festesz. Mikor kezdted el képzőművészettel foglalkozni?

2000-ben kezdtem el kerámiázni. Ez abból adódott, hogy rengeteg szabad időm lett. Kevesebb forgatás, kevesebb rádiózás, kevesebb próba. Először horgoltam, kötöttem és azután jött a kerámia.

Őszintén megmondom, elnézve a plasztikáidat, én mindegyikről az elmúlást érzem.

Születünk, élünk és elmúlunk, pont ezt akarom kifejezni. Imádok tanulni, gyűjteni a szellemi értékeket. Festéssel is megpróbálkoztam. Több sikeres kiállításom is volt, amelyekben megmutathattam alkotásaimat. Öröömöm telik ezekben a munkákban, és az is fontos a számomra, hogy akik megnézik ezeket az alkotásokat azoknak szintén örömet érezzenek.

Mosanderban mivel töltöd a napjaidat?

Jelenleg saját magam szervezem az életem. Az Esztergályos Színházat, amelyet a férjemmel

csinálunk. Négy produkciót ajánlunk megtekintésre.

Mikor volt a legnagyobb bemutatód?

A Budaörsi Játékszínpén volt, Tamási Aron: Énekes madárjában, Móka anyját játszom.

Tele vagy energiával, impulzív típus vagy. Szoktál egyáltalán pihenni?

Majd odaát!

Mi a legnagyobb érték a számodra?

A becsület! Jelen pillanatban úgy érzem ez hiányozna.

Remélem, még sok jó szerepben láthatunk. Kívánom, hogy szép kerámiákat és képeket készíts örömrünkre.

En pedig azt kívánom, amire szerintem a legnagyobb szüksége van az emberiségnek, hogy legyen béke! Mindenhol a lelkekben is! Fogjuk meg egymás kezét, s menjünk előre.

Mit üzensz a magazin Olvasóinak?

Üzenem, hogy adjuk tovább Jézus tanítását, amelynek legfontosabb része a hit és a szeretet.

Nagyon jó egészséget kívánva, köszönöm a beszélgetést.

Kuruczleky Ilona

Alkotás közben

Nagy sikert hozott neked a Familia Kft. Nagy gyermekes családját játszottál benne.

Több mint nyolc éven keresztül forgattuk ezt a sorozatot, amit nagyon szerettem, főleg a gye-

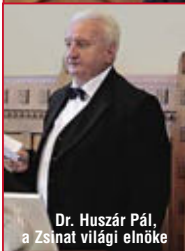

Az MRE Zsinata Elnökségének közleménye

A dr. Bölcsei Gusztáv püspök, a Zsinat lelkeségi elnöke és a dr. Huszár Pál főgondnok, a Zsinat világi elnöke által jegyzett közlemény, a 2011-ben megjelent, új Károli-revizíóval kapcsolatban hangsúlyozza, hogy a Magyar Bibliatársulat kiadásait „fogadja el istentiszteleti használatra és ajánlja az egyéni csendesség pillanataira”.

Baranyi József, az amerikai kommunikációs szakember vezette Alapítvány által kiadott bibliafordítással, az új Károli-revizíóval (2011) kapcsolatban pedig kiemeli a közlemény, hogy „a Református Egyház annak előállításával kapcsolatos információival nem rendelkezik”, továbbá „a Biblia megjelenítésével kapcsolatban, semmiféle kapcsolatban nem volt” a kiadóval.

Baranyi József hozta létre a Protestáns Média Alapítványt, amely 2011-ben kiadta a fent említett, új Károli-revizíós Bibliát.

Már az Alapítvány neve is félreérthető, de ez egy külön kérdést vet fel.

Az Alapítvány munkájába felkérték részvételre a Magyarországi Református Egyházat is, amely

azonban nem fogadta el az együttműködést. Mégis, az Alapítvány által kiadott bibliafordítás-

ból úgy tűnik, mintha Magyarországi Református Egyház ebben a munkában részt vett volna.

Pecus Ottó, a Magyar Bibliatársulat főtájkára megjegyzi, hogy a Baranyi által vezetett Alapítvány új bibliakiadásában, az olvasók megtévesztésére alkalmas szövegi és tipográfiai hasonlóságok is találhatóak, az 1975-ös bibliakiadásal.

A főtájkár szerint, a 2011-es kiadvány ellentmondásokat és szakmaiatlanságokat is tartalmaz, ugyanakkor több esetben nem következetes, mert

egyszer megmarad a homályos szöszserintésnél, máskor az új fordítású Bibliát használja. A főtájkár szerint hiba az is, hogy nem az 1908-as bibliafordítás alapszövegét, hanem a Nestle Aland féle görög szöveget vették alapul, a fordításnál. Ugyanakkor, a kiadványban nem található kereszthivatkozások, továbbá az alapszöveggel és a fordítói kérdésekkel kapcsolatos döntések dokumentációja sincs feltüntetve.

Erdei hittan Csákváron

Aprilis 27-28-29-én, a Vértes hegységben levő Boglár-tanyán negyedik alkalommal tartotta meg a csákvári református gyülekezet az erdei hittan foglalkozást. Ezen az alkalmon 35 fő vett részt, a diákok 9-15 éves korosztálya volt jelen.

Pénteken délután a lelkipásztor áhítatával és egyházi ismeretek oktatásával vette kezdetét az erdei hittan. A gyermekek egyházi énekeket is tanultak. Melyek tanításában Kurtz Mónika és Katona Kitti segítkezett, s ezeket az énekeket vasárnap délelőzt, istentisztelet keretében adták elő, a csákvári gyülekezetben. A hangulatos, vadregényes táj kitérőit Aczél Gergely ismertette a hittanosokkal. A hittanosok hitbéli és Isten teremtett világáról szerzett ismereteikről tesztkérdések válaszaiban adtak számot. A program keretében bonyolították le a dunaiújvárosi és a

csákvári hittanosok közötti kispályás focibajnokságot, melynek megkezdése előtt Böttger Antal, az Ifjúsági Misszió vezetője Isten csodálatos dolgaira irányította a résztvevők figyelmét. A teszt-kérdésekre a legjobb válaszokat Hordósi Krisztina (7.o.) és Lázár Márk (7.o.) diákok adták. A legszorgalmasabb segítők Bakonyi Klaudia, Szabó Boglárka és Fülöp Amanda voltak.

Egyházi státuszt kapott a budapesti Erdélyi Gyülekezet

A Magyar Országgyűlés 2012. február 27-én tartott ülésén, egyházi jogállást adott a budapesti Erdélyi Gyülekezetnek is.

Ezt a gyülekezetet az 1980-as évek elején, Németh Géza lelkipásztor hozta létre és hűséges, áldozatos munkával segítette a menekülteknek az elhelyezését és az elhelyezkedését. A gyülekezet akkor Királyhágómelléki Egyházkerülethez kérte csatlósát, amelyet a Királyhágómelléki Egyházkerület meg is adott és a mostani határozat az Királyhágómelléki Református Egyházkerülethez való tartozást továbbra is fenntartja.

A gyülekezet a Reménység Szigetén működik Budapesten (X. gyógyasztergyári u. 3.) és végzi szolgálatát a Magyarországon élő erdélyiekért és a határon túli magyarságért egyaránt.

A gyülekezet lelkesze Dr. Zalatty István, főgondnokna Lovas Józsefné.

Nemzetközi Ifjúsági Konferencia

A Nemzetközi Evangéliumi Diákszövetség – mely európai hatókörű –, az idén Győrben rendezte meg hűsvéti konferenciáját. Az egyébként négy évente megrendezésre kerülő konferencia ez alkalommal az „osztatlan” címet kapta, mely által a szervezők a hangsúlyt arra kívánták ráirányítani, hogy osztatlan szívvel forduljunk Isten felé... A nagy találkozóon több, mint 40 ország 1700 diákja vett részt, s töltötte meg tartalommal a fent említett címet. A fel-

sőoktatási intézmények imádkozó, bibliavlasó fiataljait a Magyar Evangéliumi Keresztény

Diákszövetség fogja össze, s ez a szervezet tagja a Nemzetközi Evangéliumi Diákszövetségnek (IFES), így volt számos magyar résztvevője a győri konferenciának is. A szervezet dicséri az öt nap igen színes és sokrétű programja: a drámai előadások, az európai gasztronómiai vásár, a délelőtti igei tanítások, a missziós ötletek piaca, az imádkozó szobák, a Hűsvét hajnalán való futás az „üres sírhoz” – mind-mind az evangélium hirdetésének XXI. századi bizonyosságai...

A Népfőiskolai Collegium Csángóföldön

Táncszobában Klézsénk

Népfőiskolai
Külsőre...
Kélevek...
Készségekben

E gyűjteményes kötet első része ezeket az előadásokat tartalmazza csokorba szedve, a második rész a képzés idején, a Csángó Rádió által, az előadókkel készített interjúkat, a harmadik rész pedig sok-sok érdekes fényképet tár az olvasó elé.

A fenti címmel jelent meg a Magyar Népfőiskolai Collegium legújabb kiadványa, amely egyben az MNC Népfőiskolai Füzetek XXIII. kötete.

A jubiláló Magyar Népfőiskolai Collegium – ebben az évben lesz a szervezett megalakulásának húsz éve – idén januárban egy hetes népfőiskolai képzést szervezett három csángó tele-

pülésen: Forrófalván, Klézsén és Külsőre-ecsinben. A korábban felmért érdeklődési körnek megfelelően, mezőgazdasági, egészségügyi, életviteli, kommunikáció, magyar nyelvi, társadalomtudományi kérdéskörökben hangzottak el előadások, amelyeket énekléssel, táncszállal, valamint művészettörténeti vetítésekkel fűszereztek, esténként.

Amint a kiadvány is jó bizonyosságát adja, a csángóföldi képzés kapcsán is megvalósult a Magyar Népfőiskolai Collegium immár húsz éve vallott célja, hogy minden magyarnak legyen olyan lelkielőfordása, amelyből a mindennapok küzdelmeihez erőt meríthet.

Széchenyi szavaival: „Minden magyar felélős minden magyarért!”

Dizseri-díjat kapott Csuka Tamásné

Immár nyolcadik alkalommal adták át a Dizseri Tamás Szeretetszolgálati díjat Budapesten, január 28-án – amelyet a Dunamelléki Református Egyházkerület, a Budapest-Németajkú Református Egyházközség, a Protestáns Fórum, a Magyarországi Református Egyház Zsinata és a Bethesda Kórház Alapítvány hozott létre. Idén e neves kitüntetést Csuka Tamásné váci börtönlelkész kapta azért az áldozatos szolgálatért, amelyet hosszú évek óta végez az elítéltek között. A díjátadóval egybekötött konferen-

cián Balog Zoltán államtitkár, a Protestáns Fórum elnöke minde- előtt Dizseri Tamásné méltatta. Dr. Szabó István dunamelléki püspök a Máté: 9:9-17 alapján hirdette az Igét. A Bethesda Kórház Alapítvány nevében Bencze János kuratóriumi titkár szólt az ünnepölő közönséghez. Csuka Tamásné börtönlelkései munkáját, pályafutását dr. Bölcseki Gusztáv püspök, az

Csuka Tamásné
Dizseri-díjas

MRE Zsinatának lelkes elnöke méltatta. „Meg kell mozdítani a magukat mozdíthatatlannak látó embereket és megmutatni nekik a helyet, ahol Krisztus hatalma fel tud emelni” – mondta Bölcseki püspök, hangsúlyozva, hogy Csuka Tamásné is ennek jegyében végzi a munkáját nap, mint nap a váci fegyházban. A díjátadást követő konferencia kiemelkedő eseménye volt dr. Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter előadása, „Uram, nincs emberem...” címmel.

Zsinati Elnökségi ülés Szlovákiában

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház Zsinati Elnöksége a közelmúltban tartotta tanácskozást, melyen számos fontos kérdéssel foglalkozott, s – egyebek mellett – az alábbi határozatokat hozta:

– Egyházunk Elnöksége sajtóhírekben értesült arról, hogy egyházunk több tagját, köztük Kassai Gyula református lelképásztort is megfosztották alkotmányos jogától, a szlovák állampolgárságtól. Ezzel összefüggésben, a Zsinati Elnökség a következő nyilatkozatot hagyta jóvá: A Szlovákiai Református Keresztény Egyház nyugtalansággal követi az államigazgatásnak az Alkotmánybíróság döntése előtt fogantatott lépéseit, a Szlovák Köztársaság állampolgárainak kettős állampolgárságával kapcsolatban.

„Senki nem fosztható meg akaratára ellenére a Szlovák Köztársaság állampolgárságától” – áll a Szlovák Köztársaság Alkotmánya első fejezete, 5. szakasza (2) bekezdésében, amely a totalitárius korának rossz tapasztalatain és jogtalanságain alapul. Ebben a korban a Csehszlovák Szocia-

A Szlovák Köztársaság múlt évi népszámlálásának eredményeit közzétette a Szlovák Köztársaság Statisztikai Hivatala. A statisztikai adat szerint, 2011-ben 98.797 személy vallotta magát reformátusnak. Ez a szám 2001-ben 109.735 fő volt. Meg kell jegyeznünk, hogy a demográfiai hullám a szlovákiai reformátusokat is érintette, ugyanakkor int ez az adat arra is, hogy még inkább végeznünk kell a misszió nehéz, de egyedül célravezető munkáját.

lista Köztársaság állampolgáraitól az állampolgárságot beleegyezésük nélkül, büntetésből vették el.

A Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága még nem nyilatkozott a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa által elfogadott – a 40/1993-as számú, a Szlovák köztársaság állampolgárságáról szóló törvényt módosító – 250/2010-es számú törvényt módosító és a Szlovák Köztársaság Alkotmánya közötti összhangról, ezért elsieletnek tartjuk az állami szervek eljárását, mely a múlt század embertelen eljárásait idézi. A hivatalok eljárása következtében lett akaratára

Kassai Gyula lelkész

ellenére hazájában hontalanná Kassai Gyula úr is, aki a Szlovákiai Református Keresztény Egyház köztisztelőben álló lelkésze.

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház tiltakozik az állami szervek ez ügyben tanúsított, elsielettel magatartása ellen, valamint együttérzéséről és erkölcsi támogatásáról biztosít minden érintettet, s hasonló magatartásra szólít fel Szlovákiában minden jóakaratú embert és jogi személyt...

Az oldalakat összeállította: dr. Kis Boáz

CENTENÁRIUMI JUBILEUM

100 éves a Hajdúdorogi egyházmegye

Habsburg Ferenc József osztrák császár, egyben magyar király alapította az új egyházmegyéjét. Ekkor még az Osztrák-Magyar Monarchia idején járunk, de akkor is szokatlan volt, hogy nem a pápa alapította az új egyházmegyéjét, ahogyan ez az egyházjogban bevett, hanem a király. Azért tehetette ezt meg az osztrák Ferenc József, mert ez a kiváltság Szent István király óta, minden magyar királyt megilletett, az apostoli király cím miatt. Az apostoli ugyanis azt jelenti, hogy az egyházszervezés rá van bízva. Az új egyházmegye megalapítását X. Piusz pápa szentesítette. A görög, a görögkatolikus elnevezésben azt jelenti, hogy bizánci szertartású. A Római birodalomban az evangélium terjedésének kezdetén sokféle nép élt, a liturgiájuk is sokszínű volt, minden nép a saját nyelvét használhatta. Az egyházi központok, Jeruzsálem, Alexandria, Antióchia, Róma, Konstantinápoly, más néven Bizánc. Ezen központok hatására alakultak ki az egyes típusú szertartások, rítusok, így lett bizánci szertartás is. A bizánci szertartás nyelve görög, ezért hívjuk görögkatolikusnak ezt a szertartást. A rítus különbözőségéhez az egyházfegyelem különbözősége is hozzá tartozik, pl. böjti szokások, papok nősülése. Az egyház nyugati felében az egyházi nyelv a latin lett, míg a keleti felében minden nemzet a saját népi nyelvén misézett.

Konstantinápolyból a Balkánon át jutott el a magyarokhoz a görögkatolikus szertartás, a görögök, szerbek, bolgárok, románok, oroszok, ukránok, ruszinok közvetítésével. Miután a Római birodalom keltészakadt nyugati és keleti félre, eltávolodott egymástól a keleten és a nyugaton élő kereszténység. 1054-ben szakadásra került sor, kölcsönösen kiközösítették egymást, ami az egység megszakítását jelentette. A kölcsönös kiközösítést VI. Pál pápa és Athenagorász pátriárka vonta vissza a szakadás után 910 évvel, 1964-ben. Az egység helyreállítására kísérletek történtek a Firenzei szinaton 1439-ben. A kísérletek nyomán a keleti egyház egy-egy része lépett egységbe a nyugati katolikus egyházzal. Az egység katolikus szóval unio, a római pápával történő ünnepélyes egyesülést jelenti.

Az 1596-os Bresti unioval jött létre az ukrán görögkatolikus egyház. 1611 Márcsai unió,

Orosz Atanáz a Miskolci Apostoli Exarchátus püspöke

1646 Ungvári unió, a 17–18. század fordulóján pedig a Gyulafehérvári unió kötetelt meg. Ezeknek az unióknak a nyomán, a keletkező unitus egyházak görög egyesült hitűek lettek, ószlávul és románul beszéltek, mindenki a saját nemzeti nyelvén. Annak ellenére, hogy a nyugati katolikus egyházhoz csatlakoztak, megőrizhették keleti liturgiájukat, egyházfegyelmiüket (a papjaik nősülhettek), és a keleti liturgiával járó nemzeti nyelvüket is tovább használhatták, nem kellett áttérni a latin egyházi nyelvre.

Az uniókkal keletkező egyházmegyékben, magyar nemzetiségű görögkatolikusok is éltek, akik viszont pl. az ukrán görögkatolikus egyházhoz tartozván, az ószláv liturgikus nyelvet kellett volna, hogy használják, de azt nem értették, mert csak a templomban hallották, az életben a magyar nyelv volt a használatos. Annak ellenére, hogy Magyarországon a latin volt a hivatalos nyelv 1844-ig, de a nép többsége magyarul beszélt, imádkozott. A nyelvújítás korában, a magyar görögkatolikusok kaptak olyan vádakat, mi szerint nem is igazi magyarok, mert templomaikban nem magyarul imádkoznak. Ezért kérték, hogy a liturgiák, szertartások nyelve legyen magyar. A magyar görögkatolikusok úgy gondolták, a liturgia magyar nyelven való végzésének, csak a liturgikus könyvek magyarra való fordításának hiánya az oka, ezért Krišfalusi György ungvári tanár elkészítette 1795-ben az első magyar nyelvű görögkatolikus liturgikus szertartási könyvet.

A II. Vatikáni zsinat előtt, a római katolikus templomokban, latin nyelven miséztek. Látjuk, hogy a magyar görögkatolikusok igénye a magyar liturgikus nyelv használatára 170 évvel előzete meg a korát, mivel a II. Vatikáni zsinat csak 1965-

Kocsis Fülöp a Hajdúdorogi Egyházmegye Apostoli Exarchátus püspöke

ben engedélyezte a nemzeti nyelvek használatát a liturgiában a latin helyett! Továbbá a magyar görögkatolikusok azt hitték, ha saját egyházmegyéjük lenne, könnyebb lenne a magyar liturgikus nyelvet bevezetni. A legnagyobb görögkatolikus egyházközség, Hajdúdorog volt, ők indítottak el egy mozgalmat a fenti két célért. 1868-ban országos kongresszust tartottak, létrehozták az Állandó Végrehajtó Bizottságot, elnöke Farkas Lajos főhadnagy volt. A Bizottság, kérévényeket fogalmazott meg az országgyűléshez, kormányhoz, a görögkatolikus egyházmegye megalakulásáért, magyar liturgikus könyvek kiadásáért, a magyar liturgikus nyelv elismeréséért. A Bizottság munkája nyomán 1873-ban, megalakult a Munkácsi egyházmegyén belül a Külhelynökség a magyar görögkatolikusok részére. Vezetője Danilovics János volt, aki 1879-ben, fordítóbizottságot hívott össze, akik több liturgikus könyvet magyarra fordítottak, de azok hivatalosságát nem ismerte el az egyház! Sőt, Róma betiltotta a magyar nyelv használatát a magyar görögkatolikus templomokban!

1896-ban, a honfoglalás ezredik évfordulóján, Budapesten az Egyetemi templomban, magyar nyelvű görögkatolikus Szent Liturgiát mutattak be, amelynek nagy volt a visszhangja a sajtóban. A hír eljutott Rómába is, ahol sajnós a románok, politikai síkra terelték az ügyet, vádolva a magyar kormányt, hogy Magyarországon első nemzetiségieket (román, szerb, ukrán) akar elmagyarosítani a magyar nyelvű mise által, XIII. Leó pápa hitt nekik. 1898-ban megalakult a Görög Szertartású Katolikus Magyarok Országos Bizottsága, élén Szabó Jenő miniszteri tanácsossal. 1900-ban zárandoklatot szervezett Rómába, hogy megmutassa, léteznek magyar nemzetiségű, magyarul beszélő görögkatolikusok. XIII. Leó pápa fogadta őket, ezzel megsemmisült a románok vádjai.

Püspöki szentmise

Róma azonban mégsem engedélyezte a görögkatolikus templomokban a magyar nyelv használatát, attól tartott ugyanis, hogy akkor a magyar római katolikusok is azt fogják kérni, és azt nem tudják megadni, mivel a nyugati római katolikus egyház nyelve a latin. Attól félt Róma, ha a magyar római katolikusok mégis ragaszkodnának a magyar liturgikus nyelvhez, a magyar nyelven történő imádkozáshoz a misében, akkor a római katolikusok is inkább áttérnének a görögkatolikus szertartásra, csak hogy magyarul imádkozhassanak! Egy ilyen hipotézis miatt nem kapták meg tehát a magyar görögkatolikusok az engedélyt a magyar liturgikus nyelvre, nehogy a római egyház híveket veszítsen. Pedig a görögkatolikus is katolikus vallású, csak más a szertartása. Hogyan lehetséges akkor, hogy a román, ukrán, szerb görögkatolikusok használhatták a saját nyelvüket a liturgiában? Úgy, hogy az uniók kötésekor ez a joguk szerepelt a szerződésben. A magyar görögkatolikusok viszont külön uniót nem kötöttek, mert a román, ukrán egyházukba tartoztak. A Hajdúdorogi Görögkatolikus Egyházmegyéét 1912-ben, X. Szent Piusz pápa hgyta jóvá a Christifideles graeci bullában. Így tehát az egyik el megvalósult, viszont a magyar nyelv használatát nem engedélyezte, a román és ósláv liturgikus nyelv helyett az ögörögöt kérte, ami kivitelezhetetlen volt.

X. Piusz az egyházmegye nyelvét ögörögben jelölte meg. 1912-ben mégis olyan magyar újságcikk jelent meg, hogy a pápa engedélyezte a magyar liturgiát, ez diplomáciai zavart okozott. Román püspökök kérésére a pápa emiatt, a már meghatározott egyházmegye területét 15 parókiával csökkentette! Ez ellen még a bécsi nunciátúra is tiltakozott, azonban eredménytelenül. Az ögörög liturgikus nyelvet a papoknak és a népek három év alatt kellett volna megtanulni, ami lehetetlen volt. A Hajdúdorogi egyházmegyébe,

így sem került bele a magyar görögkatolikusoknak 40 %-a, mégis az egyházmegye ellen Oroszország, Szerbia, Románia, diplomáciai lépéseket tett a Vatikánban. 162 egyházközség került a Hajdúdorogi egyházmegyébe, a püspökséget Papp Antal munkácsi püspök szervezte meg. Az első Hajdúdorogi püspök Miklósy István lett. Székelyhelyt ideiglenesen Debrecenre helyezte. A románok ellenezték a magyar görögkatolikus önálló egyházmegye létrejöttét, mindez történt az I. világháború előtt „pár pillanattal”. Az orosz titkosszolgálat felbérelte a ro-

Dr. Véghseő Tamás PhD Kocsis Fülöp Dr. Kruppa Tamás

mán elkövetöket, hogy gyilkolják meg Miklósy püspököt, gondolván, hogy így majd konfliktus keletkezik Magyarországon a magyarok és a nemzetiségek közt. 1914-ben a románok egy bombát küldtek csomagban, egy pokolgépet a püspök nevére. A robbanás megölte Jaczkovics Mihály püspöki helynököt, Slepkovsz János püspöki titkárt, Dr. Csath Sándor ügyvédet, egy házmegyey ügyészt, akiket vértanúként tisztelünk. Miklósy püspök szerencsére csak kisebb sérüléseket szenvedett. A merénylet után a püspök áthelyezte a székhelyét Nyíregyházára. Miklósy püspök szerette volna elérni, hogy egész ország görögkatolikusága tartozzanak az egyházmegye joghatósága alá. A IV. Lateráni zsinat értelmében a sórványokban élőkhöz görögkatolikus papokat kell alkalmazni, ezt a rendeletet azonban nem tartották be. VI. Pál pápa három évre kiterjesztette a joghatóságot az egész országra, majd később ezt meghosszabbította. II. János Pál véglegesítette 1980-ban.

Az I. világháború, a szégyenletes Trianoni békediktátum után, a Hajdúdorogi egyházmegye elveszítette területének a felét! Csak Romániához 75 parókia került! A sok magyar görögkatolikus a határon túl rekedt, a mesterségesen létrehozott Csehszlovákiában és az Erdélyt bitorló Romániában. Viszont 24 egyházközség Magyarországhoz került a Munkácsi és Eperjesi egyházmegyéiből, melyek számára XI. Piusz pápa létrehozta a Miskolci Exarchátust, 1924-ben. Az első Miskolci exarcha Papp Antal munkácsi püspök lett. Nagy-Magyarországon a görögkatolikusok aránya 11% volt, Trianon után viszont csak 2% maradt, így a társadalmi befolyásukat elveszítették. Amit az országgyűlés vállalt a Hajdúdorogi egyházmegye megalapításakor, a püs-

pöki palota építését, püspöki hivatal létrehozását, szeminárium beindítását, tanító- kántorképző alapítását, mind elmaradtak és a maradék görögkatolikusok szavának nem volt olyan súlya, hogy orvosoltassa a hiányokat. Ezért alakították meg a MAGOSZ-t, a Magyar Görögkatolikusok Országos Szövetségét, 1921-ben, Máriapócson. Feladatául tűzték ki, hogy a közelletben, a politikában képviselje a görögkatolikusokat. Megalakult a Görögkatolikus Tudósító című újság, a Máriapócsi Naptár, a Keleti Egyház, és a Görög Szemle nevű kiadványok. Ez a mai napig él.

Az I. világháború után, a trianoni országcsönkítés után, egy bazilita monostor maradt kis-Magyarországon, a máriapócsi, ahol a szerzetesek a búcsúkat és a népmissziókat szervezték meg és ellátták a zarándokokat. Dudás Miklósy előjáró letelepítette a bazilita nővéreket Máriapócscon 1935-ben, ahol óvodát szerveztek, Hajdúdorogon pedig leánynevelő intézetet ill. tanárképzőt és diákköthont alapítottak 1942-ben. Sátoraljaújhelyen árvházat hoztak létre 1945-ben. A férfi szerzetesek már 1933-ban építkezésbe kezdtek Hajdúdorogon. Dudás Miklósy bazilita szerzetes lett 1939-től a Hajdúdorogi egyházmegye püspöke, akit XII. Piusz pápa nevezett ki. Nagy lendületű munkáját a II. világháború és az azt követő kommunizmus egyházellenessége kettőtörte. A bazilitáknak el kellett hagyniuk Máriapócsot. Isteni kegyelem és csoda volt, hogy ilyen légkörben 1950-ben megalakulhatott Nyíregyházán a papnevelő intézet! Igen nagy eredménynek számít, hogy 1965-ben Romában, magyar nyelvű Szent Liturgiát mutathatót be Dudás püspök úr több száz püspök előtt, akik a II. Vatikáni zsinat tanácskozásán vettek részt. 1975-ben Timkó Imre lett a Hajdúdorogi görögkatolikus püspök, 1988-ban Keresztes Szilárd, 2008-ban Kocsis Fülöp. 2011-ben a Miskolci exarchátus, püspöki rangú vezetőt kapott, Dr. Orosz Atanáz személyében. Ez új szeminárium épületének megáldása 1980-ban volt Nyíregyházán. 1983-ban Egyházművészeti Gyűjteményt sikerült összeállítani. A rendszerváltás után a görögkatolikus egyház szerepet vállalt az oktatásban, a szociális szférában, az ifjúságnévelésben, a kultúrában, a médiában, az egészségügyben, a büntetés-végrehajtási intézetekben, a honvédségben. Az országban elsőként Hajdúdorogon indult egyházi görögkatolikus általános iskola. Ma már Szent Bazil Oktatási Központ néven működik gimnáziummal, szakközépiskolával, általános iskolával, kollégiummal, óvodával. 1996-ban Nyíregyházán nyílt meg a görögkatolikus óvoda, 1998-ban általános iskola, 2003-ban a Szent Atanáz Főiskola nyitotta meg a kapuit. A mostani kegyelmi időben minden görögkatolikus hívó igyekszik a közjóért, a társadalmi igazságosságért a tehetséges legyávt nyújtani, az egyház, az ország boldogulásáért.

Papp Nóra

Az elesett embereket fel kell emelni!

Budai Várban, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal kiállítótermében megnyílt Gránitz Miklós fotóművész a balassagyarmati börtönkápolna helyreállításáról készült nagyszabású fotótárlata. A képek társaságában kérdezem, hogy került kapcsolatba a börtönnel?

Ritkán nézem a televíziót, de egyik alkalommal, nagyon kisugárzó személyiség szólt, nevezetesen dr. Budai István börtönparancsnok. Mondanivalója tömören: „Az elesett embereket fel kell emelni, azon elesetteket, akik jogerős büntetésüket töltik a fegyházakban.” Szó volt még az akkor romokban heverő börtönkápolna felújításáról is. Elhatároztam, hogy megkeresem, felhívtam a parancsnokot, és elmondtam, hogy végig szeretném kísérni fényképezőgéppemmel a kápolna felújításának szakaszait. Az ő hatalma kevés, mondta magasabb szintről, az Országos Parancsnokságtól kell engedélyt kérnem. Tagja vagyok a Magyar Újságírók Országos Szövetségének, és felhívtam a Börtön Parancsnokság sajtó osztályát. Negyvennyolc órán belül megkaptam az engedélyt, hogy fényképeket és riportokat készítek.

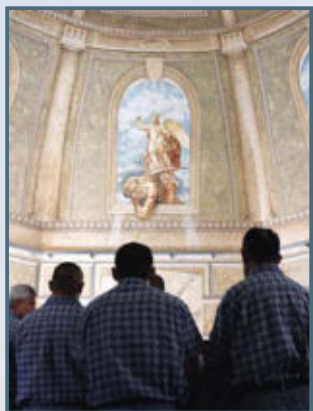
Hány alkalommal járt a börtönben és milyen kapcsolatot alakult ki az elítéltekkel?

A kápolna kezdeti felújításától a szentelésig, másfél év alatt, 17-18 alkalommal fotóztam a folyamatokat, mindig akkor mentem, amikor látványban új történet. Néma tanúja voltam az ese-

Gránitz Miklós fotóművész

Mélynyomó fényképész végzettségével az Állami Nyomdában dolgozott, majd üzemvezetője lett 1984-ig, azóta szabadfoglalkozású fotográfus. 1987-ben befejezte felsőfokú filozófiai és esztétikai tanulmányait. 1974–77-ig a Fialat Művészek Klubja, Fotó szekciójának alapító és vezetőségi tagja. 1983-tól MÚOSZ, 1985-től Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának, 1996-tól jogutódjának a MAOE Választmányának, valamint Fotóművészeti tagozatának vezetőségi tagja. 1992-től a Magyar Alkalmazott Fotográfusok Kamarájának alapító, illetve vezetőségi tagja. Több mint harminc egyéni kiállítást rendezett hazánkban és külföldön, Franciaországtól Japánig. Rendszeresen részt vesz csoportos tárlatokon is. 26 könyv borítóját készítette, illetve illusztrálta. „Templomok a történelmi Magyarországról” albumát 2000-ben adták ki. Utolsó öt évig tartó nagyszabású munkája az „Örök Házsongárd” 2010-ben jelent meg, a „Szép Magyar Könyv” pályázaton oklevelet kapott, és miniszterelnöki kiüldönjában részesült.

ményeknek, bemutattam, és írásos engedélyt kértem a fotózásra.

Kérem, mesélje el az élményeit.

Balassagyarmati Börtönkápolna

Magyarország egyik legrégebbi, műemlék jellegű börtönépülete Balassagyarmaton 1842–45 között épült. Hatalmas, több emeletes, körgyűrű alaprajzú börtön, külső ívén haladnak a folyosók, és a 168 cella ablaka befele néz. Kör közepén helyezkedik el a börtönkápolna, melyet királyi rendelet alapján 1857-ben szenteltek fel. A kápolna és a hozzá tartozó börtön lelkésziség 1887-től, megszüntetéséig, 1949-ig működött. Több mint ötven év elteltével a törvény lehetőséget adott a büntetés végrehajtásban, a lelki gondozásnak, és a szakrális helyek renoválásának. 2007-ben megjelent a Norvég Civil Támogatási Alap pályázati felhívása, kulturális örökségvédelem témakörében. Ez adta az ötletet Lencsés Zsolt freskófestő művésznak, dr. Budai István börtönparancsnoknak, és Kronauer Éva kulturális menedzsernek, hogy megvalósítsák a „Freskó terápiát elítélteknek”. Büntetés végrehajtási intézetben belül egyedül álló szakképesítést nyújtó terápiaira önként jelentkezők az elítéltek. Szakmák mellett, személyiségük, kreativitásuk, probléma megoldó készségük, jelentősen fejlődött, ami segítette a civil életbe való beilleszkedésüket.

Megpályáztatták az elítélteket, mit ábrázoljon a kápolna díszítése. Legérdekesebb, hogy a bűnbánás, meg-bánás képeit akarták látni. Hetven

fogva tartott jelentkezett a munkákra, szakmai előképzettségben részesültek, mint kőműves, parkettás, ablakkészítő, festő stb. Bent semmi sem kötelező, akik lehetőséget kaptak a munkára, nagyon szorgalmasan dolgoztak. Fegyelmezett munka folyt. Látszott a belső szabályozás ellen nem történt vétés, mégis a fogva tartó és tartott között emberi, jó kapcsolat alakult ki. Ma már tudjuk sokan a szabadulásuk után nagyon jól boldo-

képzései és felkészültsége alapján jöttek létre az ólomüveg ablakok. A munkák ott kezdődtek, de amikor a fal színeivel kellett összeegyeztetni, az üvegfestést már Balassagyarmaton fejezték be. Egyik cellából ideiglenes műtermet alakítottak ki.

Az összefogás milyen eredménnyel zárult?

A kápolna hátsó része könyvtár, létrejött egy csodálatosan szép, lelki gondozásra alkalmas hely. Dr. Beer Miklós Váci Egyházmegye püspöke

gultak a civil életben. A norvég pályázati pénz segítségével példa értékű összefogás jött létre, az Örökségvédelmi Hivatal, az egyház, a börtön, és a fogva tartottak között. Emlékezetes számomra a félkész, felállványozott kápolnában dr. Kiss-Rigó László Szeged-Csanád megyei megyés-püspök celebrálta misén vehettem részt, a szent hely későbbi birtokosaival együtt.

Kik készítették a freskók és ablaküvegek terveit?

A freskókkal kapcsolatban Lencsés Zsolt freskó festőművész nevével kell megemlítenem. Élete nagy részét Olaszországban töltötte, dolgozott a Mediceieknek és a Vatikánban is. Az ő tervei és irányítása alatt folytak a munkák. A meszes eljárást visszahozta a freskofestésben. Olyan malterréteget vittek fel a téglára, ami hajszálcsövecskékből állt és beszívta a festéket, az egész vakolat színes lett. Jóval tartósabb, nem csak a felszínen marad meg a festék, de nem is pereg le. Eről tankönyvet is írt. A márvány hatású falfelü-

újra szentelte a Szent Mihály börtönkápolnát 2009-ben. Varga László börtönlelkész mellett, a többi egyház is szakrális, lelki municiót visz. Járt ott Böjte atya, a fogva tartottak gyűjtöttek számára. Civilek is elmentek, Kányádi Sándor, Jókai Anna, Erdélyi György előadásaiakkal tanították az elítélteket. Szervezzük a további látogatásokat. Lehetőség nyílt színdarab írására, a szentírás részletét, a bűnbánatot dolgozták fel a fogva tartottak. Fellegi Ádám beat operát csinált belőle, jól sikerült, még a TV is felvette és közvetítette. „Freskó terápia” olyan sikeres lett, hogy külföldi börtönök is érdeklődtek a módszer után.

Mik a további tervei?

Zárándokhely Márianosztrán a gyönyörű templom mellett levő börtön kápolnáját ugyancsak renoválták. Ünnepléses felszentelése 2010-ben volt, és a munkafolyamatokat végig fényképeztem, másik kiállítás lehetne belőle. A váci fegyháznál levő kápolna felújítási programja sajnos elakadt. A tököli börtön vezetősége is érdeklődött a módszer iránt. Ezek a fényképek dokumentatív jellegűek, elkészítettem egy kiállítás anyagát, ami kreatív fotókból áll.

További munkájához sok erőt, és sikert kívánok.
Németh Andrea

alakos figuráját ábrázolja. Két sátoraljaujhelyi fogva tartott el-

A mártírsorsú pálos szerzetes, Vezér György Ferenc atya ünnepélyes újratemetése

Tiszteletadás az 1951. augusztus 3-án koholt vádak alapján kivégzett pálos szerzetes emléke előtt

2012. április 30-án Petőfiszállás-Pálosszentkúti kegyhelyen újratették **Vezér György Ferenc pálos rendi atyát**. Vezér Ferenc 1935-ben, lépett be a pálos rendbe, 1940-ben szentelték pappá, majd a Sziklatemplomban, Pécssett és Pálos-szentkúton is szolgált. A szerzetesrendek 1950. évi feloszlatása után, 1951. március 20-án tartóztatta le őt a kommunista hatalom. Koholt vádakon alapuló ügyét a Grósz József kalocsai érsek ellen folyó koncepcióis perhez csatolták. A kihallgatások során Ferenc atyát megkínózták, majd 1951. augusztus 3-án, mint a Grósz-per kilencedik rendű vádlottját, kivégezték. Vezér Ferenc jogi rehabilitációja a rendszerváltás után, 1992-ben megtörtént, amikor a Legfelsőbb Bíróság felmentette a vádak alól, de erkölcsi értelemben csak az újratemetése napján vált teljessé és láthatóvá, amikor pálos szerzetesi közössége és családtagjai méltóképpen megadhatták számára a végítzességet, és elkísérhették végső útjára a Sziklatemplom egykori híres szónokát legfontosabb papi állomáshelyére, Pálosszentkútra, ahol a dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek által érte mondott gyászmise után végső nyugalomra helyezték őt.

A Sziklatemplom kegyeleti szertartásán részt vettek az elhunyt családtagjai és hozzátartozói, ill. sok magas rangú állami és önkormányzati vezető, akiket Bátor Botond pálos tartományfőnök köszöntött a budapesti kovent tagjai által végzett kegyeleti szertartáson.

A kegyeleti szertartást követően az ünnepélyes gyászmenet elindult Pető-

Dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek gyászmisét mond

Négy diakónus viszi a koporsót, mögöttük a család

Motorosok, Bátor Botond atya vezetésével

fiszállás-Pálosszentkútra. A pálos testvérek, a rend három diakónusa és az egyik ideiglenes fogadalmas testvér vitték a koporsót a vállukon a Sziklatemplom elé a halottaskocsihoz. Zsongor atya meghintette a koporsót szenteltvízzel.

Őket követték Vezér Ferenc atya családtagjai, hozzátartozói. A pálos testvérek a koporsót behelyezték a halottaskocsiába. A halottaskocsi rendőri biztosítással és több tucat motoros kíséretében indult el Pálosszentkútra. Az ünnepi szertartás első részeként, excellen-

Gyászmenet a Vezér György Ferenc úton

ciás és főtisztelendő Schönberger Jenő szatmári megyéspüspök, aki úgy is, mint Ferenc atya szülőföldjének, Szatmár megyének képviselője áldotta meg az utat, amely attól kezdve a **Vezér György Ferenc nevé**t viseli.

Bálint Sándor néprajztudós, az Alföld szerelmese, így írt a szentkúti kegyhelyről a háború előtt:

Vezér Ferenc is szerette az ittenieket. Erről tanúskodik 1945-ös naplőbejegyzése: „A nép úgy néz a papjára, mint valamikor a zsidó nép

Az adományozó Lezsák Sándor és az alkotók, a szobrászművész házaspár

Szent György Lovagrend

Állami vezetők Petőfiszállás helyi polgármesterrel

Mözsere. Ki segíti? Ki pártfogolja? Nem! Nem hagyhatom el őket. Pedig sok kellemetlenség is érhet, sőt életembe is kerülhet." 2012. április 30-án, az út ünnepélyes megáldásával elmondhatjuk, hogy Vezér Ferenc ha-zárkezett.

A teljes rokonság Erdélyből

A menet élén elsőként a motorosok indultak el, Bátor Botond tartományfőnök és Balla Barnabás tartományi gondnok atyák vezetésével, majd őket követte Puskás Antal pálosszentkúti házfőnök plébános atya, aki kezében vitte a körmeneti keresztet. Őt kísérték a pálos atyák és testvérek többsége, köztük azok az idősebb pálos atyák is, akik a kommunista idők legnehezebb éveiben, csak titokban vállalhatták pálos szerzetesi hivatásukat. Utánuk haladtak más szerzetesrendek tagjai, a főísztelemdő atyák, majd a főpásztorok. A menet közepén a Vezér Ferenc atya koporsóját szállító autó haladt, amelyet két oldalt a három pálos diakónus és az

egyik pálos novicius kísért. A halottaskösi mögött a családtagok és protokollvendégek haladtak. Mögöttük a Kiskunfélegyházi Koncert Fúvószenekar vonult, Jankovszki Ferenc karmester vezetésével. A zenekar – a közösen mondott rózsafűzér-

tizedek között – játékaival kísérté az ünnepélyes menetet. A rózsafűzért Csóka János pálos atya, pécsi házfőnök vezette. A fúvószenekar követték a különböző lovagrendek megjelent képviselői, és a zarándoktestvérek.

Ezt követően Bátor Botond atya felhívására a gyászmenet a kolostor elé vonult, ahol a temetési szertartás második része zajlott.

Lezsák Sándor az Országgyűlés alelnöke, mint a Vezér Ferenc síremlékének nagylelkű adományozója, leplezte le a Máté István szobrászművész által készített síremléket a művész és felesége segítségével. Ezt követően pedig excellenciás és

főísztelemdő Schönberger Jenő szatmári megyéspüspök úr áldotta meg az alkotást. Beszédet mondott még Soltész Miklós szociális, család- és ifjúságügyért felelős államtitkár, Csallóközi Zoltán Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettesi hivatalának kabinetfőnöke és Kapus Krisztián, Petőfiszállás országgyűlési képviselője.

Ezt követte az emléktábla megáldása, amelyet P. Dariusz Cichor rendfőnöki tanácsos, a pálos rend legfőbb előjárója, a generális atya hajtotta végre. A táblán az alábbi, önmagáért beszélő felirat olvasható, részlet a pálosok napi imáiból: „Hát adunk az elmúlt évszázadok szenvedése-
seiért, üldözéseiről és névtelen áldozatairól, melyeket kegyesen fogadtál szent őseinktől a lelkekért.”

Az emléktáblával egy időben, Vezér Ferenc újratemetése emlékére, valamint az elmúlt évszázadokban üldözést szenvedett pálos szerzetesek emlékére, készült egy ünnepélyes emlékirat is, amely az utókor számára név szerint is megőrzi azoknak a pálos szerzeteseknek az emlékét, akik a kommunista diktatúra idején üldözést szenvedtek, ill. az üldözöttség lehetőségét is vállalva titokban lettek pálosok. Az emlékkirat 6 hivatalos példányát kézigyével látta el: Bátor Botond pálos tartományfőnök, Dariusz Cichor rendfőnöki tanácsos atya, valamint Dr. Bábel Balázs kalocsai-kecskeméti érsek úr, Schönberger Jenő szatmári megyés püspök úr, Dr. Kövér László az Országgyűlés elnöke és Lezsák Sándor az Országgyűlés alelnöke. Az aláírt emlékkiratok egy-egy példánya a pálos kolostorok irattárába kerül. Az ünnepélyes emlékkirat egyik nem hivatalos példánya a mai napon megtekinthető a kolostor falán. Az újratemetés zárásaként Mates Gheorge Călin, Vezér Ferenc szülőfaluja, Szaniszló polgármestere mondta el beszédét, majd őt követte Petőfiszállás polgármestere, Szász János.

Végezetül a Magyar Pálos Rend az evangéliumot idézve: „Azért szeret engem az Atya, mert odaadom az életemet, hogy majd ismét visszavegyem”, köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik segítettek az előkészítésben, a szervezésben. Külön köszönetet mondott Petőfiszállás község önkormányzati képviselőinek és a helyi egyházközség képviselőtestületi tagjainak, valamint a falu lakosságának.

Szöveg:Sudár Annamária

Sudár Annamária fűszervező

Fotó: Somogyi György

Az anyanyelv megőrzése az emigrációban

A Balassi Intézet az egyetemes magyar kultúra külföldi bemutatásáért felel. Az egységes és egyetemes magyar kultúrát terjeszti és népszerűsíti a nagyvilágban úgy, hogy ezzel párhuzamosan segíti a külföldön vagy határon túli magyar hagyományok és kultúra megismertetését Magyarországon.

A Balassi Intézet Magyarország kulturális diplomáciájának alakításában és céljainak megvalósításában kap kiemelt szerepet. A magyar kulturális diplomácia hagyományosan jól működő pilléreire támaszkodva Magyarország presztízsét kívánja erősíteni. Menedzseli a tizenkilenc országban működő intézetek és szakdiplomáták, a tizenkilenc országban dolgozó vendégoktatók és lektorok hálózatát.

Az Intézet központi szerepet tölt be a magyar nyelv tanulása, tanítása, a képzés módszertani központjának kialakításában. Oktatási programja igen széles körű: a hagyományos értelemben vett nyelviskolai tevékenységtől a hungarológus részképzésen át az egyetemi előkészítő kurzusokig szervez oktatást a külföldiek számára. A magyar származásúak körében külön foglalkozik a Kárpát-medencei magyarság, különösen a Csángó földről, Vajdaságból és Kárpátjáról érkező hallgatók, illetve a nyugati szóróványban élők nyelvi felkészítésével. Pályáztatja és irányítja a külföldön

Gorondi Csilla kalotaszegi népiéletben

működő magyar lektorokat és vendégtanárokat.

Gorondi Csilla az USA-ban született, édesanyja gyerekkorában került ki a tengeren túlra. Csilla a Balassi Intézet tíz hónapos magyarságismereti képzésén tanult.

„Édesanyánk otthon házi munka közben mindig magyar népdalokat énekelt, a népzene része volt az életünknek. A cser-

készeten keresztül hallottam a Balassi Intézetéről és nagy örömmel jöttem Magyarországra. A kötelező tárgyak mellett a műfordítás, a líra, a gyerekirodalom, és a folklór tárgyakat választottam. Érdekel a zene, a mesevilág és a psziché, nagyon tetszik, hogy a népmesék hangulatából következtetni lehet, hogyan láthatták az emberek annak idején a világot. Jó volt, hogy azt tanulhattam, ami érdekelt és sokat olvastam.”

Csilla egy év után nem ment vissza Amerikába, elvázgált még egy tanfolyamot, és végleg letelepedett itt, mert elmondása szerint Budapest elvarázsolta. „Úgy érzem, hogy nekem itt kell maradnom.”

Kérdésemre, hogy mi volt a legszebb élménye a tanfolyam alatt, azt válaszolta: „A Balassi Intézet negyedik emeleti ablakában ülve látgani a lábamat a szakadék

Gorondi Csilla és családjá New Brunswickban testvére, Réka esküvőjén

játékos feladatokon keresztül ismerkedhetnek meg a magyar művelődéstörténet és történelem fontos eseményeivel.

A készülő Magyariskola honlap internetes módszertani segítséget nyújt majd a magyar nyelv és kultúra iránt külföldön élő érdeklődők számára.

A Balassi Intézet

MEGJELENT
a Balassi-füzetek első kötete

Miénk a vár!

címvel

Először az online magyar nyelvű feladatok kivételével az online verziókat is lehet használni a Kárpát-medencei hallgatói központként részt vevő európai integrációs folyamat nemzetközi mobilitási programjainak megvalósításában és kiterjedt pályázati tevékenység folytatásában.

- a füzetek az online magyar nyelvű feladatok kivételével az online verziókat is lehet használni a Kárpát-medencei hallgatói központként részt vevő európai integrációs folyamat nemzetközi mobilitási programjainak megvalósításában és kiterjedt pályázati tevékenység folytatásában.
- a füzetek az online magyar nyelvű feladatok kivételével az online verziókat is lehet használni a Kárpát-medencei hallgatói központként részt vevő európai integrációs folyamat nemzetközi mobilitási programjainak megvalósításában és kiterjedt pályázati tevékenység folytatásában.

BALASSI-FÜZETEK
A Balassi Intézet online verziókat is lehet használni a Kárpát-medencei hallgatói központként részt vevő európai integrációs folyamat nemzetközi mobilitási programjainak megvalósításában és kiterjedt pályázati tevékenység folytatásában.

© Balassi Intézet, Budapest, 2012

jelentős szerepet kap a művelődési terület ösztöndíjas programjainak a megvalósításában és kiterjedt pályázati tevékenység folytatásában.

Márton Áron Szakkollégiuma Kárpát-medencei hallgatói központként részt vállal a európai integrációs folyamat nemzetközi mobilitási programjainak megvalósításában. Ösztöndíjak adományozásával és szakkollégiumi képzéssel segíti a határon túli magyar és más nemzetiségű fiatalok magyarországi tanulmányait. Nyilvános szakkönyvtárat működtet, dokumentumtárat és adatbázisokat tart fenn.

Az intézet célja: megerősíteni a magyar kultúra pozícióit az egész világon, ahogy Balassi Bálint humanista műveltséggel, magyar költészettel és dallamokkal terjesztte jó hírünket és nevünket a korabeli világban.

A Klebelsberg Kunó-ösztöndíj – egy a sok ösztöndíj közül – hungarológiai témájú, a magyar nyelv és kultúra külföldi emlékeinek feltárására és megőrzésére irányuló kutatási projekteket támogat. Az évek során az ösztöndíj mintegy tizenöt országban, több mint ötszáz kutatást támogatott. Az ösztöndíj anyagi fedezetét a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium biztosítja a Balassi Intézeten keresztül.

A hungarológiai kurzusok – egy másik ösztöndíj-lehetőség keretében – a magyar kulturális örökségről és a mai Magyarországáról adnak átfogó, sokoldalú ismereteket. A kötelező előadások és szemináriumok témakörei: történelem, szépirodalom, nyelvészet, néprajz, művészet- és zenetörténet, természetföldrajz, valamint a mai társadalom, gazdaság, kultúra és politikai rendszer. A hallgatók egyéni érdeklődésüknek megfelelően választhatnak.

Az induló nyelvi szint határozza meg, hogy a hallgatók milyen mélységben és tantárgystruktúrában tanulnak hungarológiai tárgyakat. A hungarológiai szaktárgyak oktatása egyetemi jellegű előadások és szemináriumok formájában valósul meg.

A program egyik fő célja, hogy a hallgatók a magyar nyelv elsajátításában jelentős lépést tegyenek, ezért – az induló nyelvi szint függvényében – 12-28 nyelvi órán vesznek részt hetente és államilag akkreditált, közép-, illetve felsőfokú nemzetközi ECL nyelvvizsgát tehetnek.

A képzésre nem magyar anyanyelvű külföldi állampolgárok jelentkezhetnek, akik egyetemi hallgatók vagy már felsőfokú diplomával rendelkeznek, és még nem töltötték be a harminctödik életévüket. Tanévenként 30-40 hallgató ösztöndíjas képzésére van lehetőség, a programban azonban önköltséges módon is részt lehet venni.

2012. július 9–15 között kerül megrendezésre a Hétvégi Magyar Iskolák Világtalálkozója, ahol a diaszporában élő magyartanárok számára rendeznek továbbképzéseket. Olyan programot szeretnének bemutatni, amely felkeltheti egy harmadik, vagy negyedik generációs magyar származású fiatal érdeklődését, vagy segít megtartani a néhány éve szüleivel együtt kiköltözött gyerek kapcsolát házájával. A találkozóra öt kontinens negyven országának száz magyartanárait várják. Forrás: <http://balassi-intezet.hu>

Rózsásné Kubányi Andrea

főlött, csodálni a kilátást és szívni a budai hegyekből áradó friss levegőt.”

A Balassi Intézet időszaki és egyedi kiadványokat, kiadványsorozatokat is megjelentet, magyarul és más nyelveken is. A most megjelent Balassi-füzetek új sorozatát a határainkon kívül élő magyar származású gyerekek számára tervezték és adták ki. A színes képekkel illusztrált füzet sorozat első része akár csoportban, akár egyénileg is használható: lehetőséget nyújt magyar nyelvtudásuk fejlesztésére, emellett

A Genezáreti tó környékén II.

Golán fennsík

A Hegyi Beszéd bazilikája

A csodálatos kenyérszaporítás temploma

Kána a Szent Bertalan templom

A csodálatos kenyérszaporítás templomának belseje

A Hegyi Beszéd bazilikájának belseje

Kána – ezeket a sziklákat Jézus is látta

Szemeréklő esőben közeledünk egy olyan helyhez, amelynek a Szentírásban kiemelkedő jelentősége van (Mount of Beatitudes – Berg der Seligpreisung), ahol Jézus a Hegyi Beszédben kihirdette tanítványainak a Nyolc Boldogságot. Jézus tanításának leglényegesebb mondanivalóját foglalta össze, és új rendet hirdetett meg.

Jézus követői ezen a helyen, amely a Genezáreti tó közelében található, nyolcszög alaprajzú, kupolás bazilikát építettek. A bazilika kb. 200 méter magasságban helyezkedik el a tó vízszintje felett. A szürke kupola alatt az egymást követő csoportok saját anyanyelvükön imádkoznak. Egyik csoporttagunk hangosan felolvassa az Újszövetség megfelelő részét: Máté 5, 1–12.

Őszentsége, II. János Pál pápa 2000 március 24-én tett látogatást ezen a szent helyen. A templomnak miseruhát ajándékozott, amely a bejárat melletti falra akasztott üvegszekrényben látható.

Tovább utazunk Kánába (Kaft Kana), Jézus első csodájának, a víz borrá változtatásának feltehető helyszínére. Szűk síkatoron keresztül vezet az út a Szent Bertalan bazilikához, amely „a Menyegző templomaként” is ismert. A templom két tornya azt a házaspárt szimbolizálja, akiknek az esküvőjén Jézus és édesanyja, Szűz Mária is részt vett. A kupola pedig a család összetartását jelképezi.

A templom közeli bazárokból kis üvegekben

árulják a „kánai bort”, a Jézus által átváltoztatott bor „utódját”.

A Genezáreti tó közelében, Tabghában lévő, a Szentföldi Német Egyesület által patronált, és a csodálatos kenyérszaporítás emlékére emelt templom előtt korabeli malomkövek fogadják a látogatót. A templom belső udvarán kerti tavacska található, amelyben halak úsznak: talán azoknak az utódai, amelyeket Jézus csodálatos módon szaporított?

Az egyháztörténeti jelentőségű helyeket elhagyva északkelet felé haladunk – a Golán fennsík az úti célnak. Igen kevés buszvezető vállalkozik arra, hogy erre a veszélyes helyre felvigye a csoportot. Nekünk szerencsénk van. Az út mellett azonban kilométereken át az úttesttel párhuzamosan huzalok vannak kifeszítve, rajtuk pedig azonos távolságban sárga táblák jelzik: aknamező! Elérjük azt a kilátó teraszt, amelyről fantasztikus panorama nyílik a Genezáreti tóra, Szíriára és Jordániára. A hegyről lefelé kanyargós út vezet. Ennek ellenére buszvezetőnk természetesen halad, aminek oka van: jordán területről gyakran lönek izraeli járművekre.

A következő részben Názarethe és Yardemitbe, a keresztes helyére látogatunk el.

Ficsor László (Németország)

Régebbi számaink telefonon megrendelhetők postai utánvétellel.
 Telefon: 221-1524 vagy mob: 06-70-244-0240 Interneten is fogadunk megrendeléseket:
www.szentkereszt.hu Email: szentkereszt@szentkereszt.hu

Előfizelési megrendelő

Előfizetésben megrendelem a Szent Kereszt című Magazint példányban.

Előfizetési díj: 1/2 évre 1350 Ft (3 lapszám)
 1 évre 2700 Ft (6 lapszám)

Megrendelő (előfizető) neve:

Cím:

Kézbesítési cím:

(csak akkor töltsd ki, ha a megrendelő címe nem azonos a kézbesítési címmel)

aláírás

A megrendelő lapot a következő címre borítékban szíveskedjenek feladni:

**Veritas Invest Zrt.
 1142 Budapest
 Erzsébet királyné útja 86.**

Felhívás

Az elesett, önhibájukon kívül elszegényedett emberek ritkán kérnek segítséget. Inkább éheznek, nélkülöznek, gyógyszerek nélkül lábadoznak, semhogy valaki terhére legyenek. Rajtuk – és főként a szegény, rossz anyagi körülmények között nevelkedő – kíván segíteni, étel- és gyógyszersegélyekkel a

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY SEGÍTSE ÖN IS A MUNKÁNKAT!

Támogassa adója 1 %-val kiemelten
 közhasznú alapítványunkat!

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
 OTP Bank 11714006-20385251

Adószám: 18161980-1-42

Támogatóink, a támogatás mértékének megfelelő terjedelemben, hirdetésüket is elhelyezhetik a Szent Kereszt Magazinban.

HOTEL VERITAS

Várjuk szeretettel hotelünkbe és éttermünkbe házas ízekkel!

1144 Budapest, Mogyoródi út 8. www.hotelveritas.hu E-mail: hotel@veritas.hu

Születésnap partik, gyermekzsúrok szervezése programokkal

Éttermünkbe asztalfoglalás: 273-22-33 mob: 06-30-864-6564